

**STUDIJU PROGRAMMAS „PROFESIONĀLĀ MAĢISTRA
STUDIJU PROGRAMA “UZŅĒMĒJDARBĪBAS VADĪBA”**

Pārskats par 2019./2022. studiju gada laikā veikto studiju programmas pilnveidi

Rīga, 2022

1. Studiju programmas raksturojošie parametri	4
1.1. Studiju programma raksurojošo radītāju izmaiņu apraksts un analīze kuri notika 2019.-2022. studiju gada laikā.	4
1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.	7
1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo saistību.	8
2. Studiju saturs un īstenošana.....	9
2.1. Studiju kursu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums.	9
2.2. Studijuursos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās saistības, studiju kursu mērķu saistības ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums.	10
2.3. Studiju īstenošanas metožu novērtējums.	11
2.4. Studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu saistības ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem novērtējums.	Error! Bookmark not defined.
2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.	Error! Bookmark not defined.
2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.	Error! Bookmark not defined.
2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzīšanu.	Error! Bookmark not defined.
3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums.....	Error! Bookmark not defined.
3.1. Resursu un nodrošinājuma atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai.	Error! Bookmark not defined.
4. Mācībspēki	Error! Bookmark not defined.
4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.	Error! Bookmark not defined.
4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums.	Error! Bookmark not defined.
4.3. Informācija par maģistra studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus.	Error! Bookmark not defined.
4.5. Akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.	Error! Bookmark not defined.

4.6. Mācībspēku sadarbības novērtējums. Studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros.	Error! Bookmark not defined.
Pielikumi	Error! Bookmark not defined.
1.Pielikums. Profesionālā maģistra studiju programmas “Uzņēmējdarbības vadība” atbilstība valsts izglītības standartam	Error! Bookmark not defined.
2.Pielikums. Studiju programmas plāni	Error! Bookmark not defined.
3.Pielikums. Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugs	Error! Bookmark not defined.

1. Studiju programmas raksturojošie parametri

1.1. Studiju programmas raksturojošo radītāju izmaiņu apraksts un analīze, kuri notika 2019.-2022. studiju gada laikā.

Profesionālā maģistra studiju programmā “Uzņēmējdarbības vadība”, ievērojot iepriekšējās studiju virziena akreditācijas ekspertu komentārus un ieteikumus, izmaiņas pieprasījuma struktūrā, kā arī aktualizējot studiju programmu atbilstoši darba tirgus vajadzībām un zinātnes attīstības tendencēm, kopš iepriekšējās akreditācijas lapas izsniegšanas notikušas šādas izmaiņas studiju programmas parametros – koriģēts studiju programmas mērķis un uzdevumi, mainīta programmas īstenošanas forma, piešķiramā profesionālā kvalifikācija, mainīts studiju programmas direktors, netiek realizēts programmas variants 60 KP apjomā, plānota jauna programmas īstenošanas vieta. Nemainīgs palicis studiju programmas nosaukums, programmas kods, veids un līmenis, kā arī noslēguma pārbaudījums. Veiktās izmaiņas un to analīze atspoguļotas tabulā.

Tabula Nr. 1. Veiktās izmaiņas profesionālā maģistra studiju programmas “Uzņēmējdarbības vadība” parametros

Studiju programmas parametri	Veiktās izmaiņas un to analīze	
Studiju programmas apjoms (KP/ ECTS)	Vairs netiek realizēta programma 60KP/ 90ECTS apjomā, saskaņā ar ekspertu ieteikumiem par skaidru programmas pozicionēšanu, jo šim programmas variantam nebija skaidra mērķa auditorija. Šobrīd studiju programma tiek realizēta 44KP/ 66ECTS apjomā, ja iepriekš iegūta uzņēmuma vadītāja kvalifikācija, un 80 KP/ 120 ECTS apjomā studējošajiem, kas ieguvuši akadēmiskā bakalaura izglītību vai profesionālo kvalifikāciju citā jomā.	
Īstenošanas forma, veids, ilgums	Lai nodrošinātu pēc iespējas aktīvāku studējošo līdzdalību studiju procesā un kvalitatīvāku programmas satura apguvi, tika nolemts atteikties no studijām tālmācības formā. Kā arī iepriekšējā punktā minēto iemeslu dēļ vairs nav aktuāls studiju ilgums 1,5 gadi (pilna laika studijās), kas attiecās uz studiju programmu 60KP apjomā. Saskaņā ar izmaiņām Augstskolu likumā, sākot no 2019.gada 1.janvāra studijas netiek īstenotas krievu valodā. Šobrīd studijas notiek šādās formās un veidos:	
pilna laika klātie	1 gads un 1 mēnesis (44KP) vai 2 gadi (80KP)	Latviešu un angļu
nepilna laika klātie	1 gads un 5 mēneši (44KP) vai 2 gadi un 5 mēneši (80KP)	Latviešu un angļu
nepilna laika neklātie	1 gads un 5 mēneši (44KP) vai 2 gadi un 5 mēneši (80KP)	Latviešu un angļu
Īstenošanas vieta	Studiju programma tiek realizēta Rīgā, Lomonosova ielā 1, k-6. Plānots uzsākt studiju programmas realizāciju arī ISMA filiālē Fergānā (Uzbekistānā), adrese: ул. Ал.-Фаргоний, дом 48 (“Дом офицеров”), Fergāna, Uzbekistāna. (skat.arī 1.2.pielikumu par studiju virziena īstenošanu filiālēs)	

Studiju programmas direktore	Tatjana Odinkova, Ph.D., As.prof.
Uzņemšanas prasības	<p>Precizētas uzņemšanas prasības šobrīd īstenotajos studiju programmas variantos, lai nodrošinātu iespēju piešķirt profesionālo kvalifikāciju.</p> <p>Profesionālā maģistra studiju programmā “Uzņēmējdarbības vadība” ar studiju ilgumu 1,1 gads tiek imatrikulētas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - personas ar 2.līmeņa augstāko profesionālo izglītību ekonomikas vai uzņēmējdarbības nozarē, vai tai pielīdzināmu izglītību; - personas ar maģistra grādu ekonomikas vai uzņēmējdarbības nozarē. <p>Profesionālā maģistra studiju programmā “Uzņēmējdarbības vadība” ar studiju ilgumu 2 gadi tiek imatrikulētas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - personas ar akadēmiskā bakalaura grādu; - personas ar profesionālā bakalaura grādu un / vai 5. līmeņa profesionālo kvalifikāciju specialitātē, nesaistītā ar ekonomikas vai uzņēmējdarbības nozari.
Piešķiramais grāds, profesionālā kvalifikācija	Nav mainījies piešķiramais grāds – tāpat kā līdz šim, pilnībā apgūstot studiju programmu, tiek piešķirts profesionālā maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā. Taču līdz ar nozares struktūrā iekļauto profesiju kartes maiņu un jauna, LKI 7. līmenim atbilstoša profesijas standarta „Organizācijas vadītājs” saskaņošanu, no 2020.gada programmu absolventiem tiek piešķirta kvalifikācija – Organizācijas vadītājs.
	Studiju programmas mērķis, uzdevumi un sasniedzamie rezultāti koriģēti atbilstoši akreditācijas ekspertu komentāriem un ieteikumiem, kā arī darba tirgus vajadzībām un zinātnes attīstības tendencēm.
Studiju programmas mērķis	Sagatavot profesionālus, kompetentus, uz pašpilnveidi orientētus un inovatīvi domājošus, globālajā tirgū konkurētspējīgus organizāciju vadītājus, kuri spēj, prognozējot tirgus tendences, vadīt un veicināt uzņēmuma un tā darbinieku attīstību.
Studiju programmas uzdevumi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Radīt un pastāvīgi pilnveidot tādu studiju vidi, kas nodrošina daudzdimensionālu skatījumu uz norisēm, kompleksu pieeju problēmu risināšanai un veicina studējošo izpratni par mūžizglītības nozīmi, tai skaitā rosina studēt doktorantūrā. 2. Sniegt studējošajiem zināšanas uzņēmējdarbībā un ar to saistītajās jomās, pilnveidot profesionālās un sociālās kompetences atbilstoši Organizācijas vadītāja profesijas standartam. 3. Organizēt un nemitīgi attīstīt sadarbību ar citām Latvijas un ārvalstu izglītības iestādēm, profesionālajām organizācijām un darba devējiem augsti kvalificētu speciālistu piesaistē studiju procesa īstenošanai un tā pilnveidei. 4. Līdzdarboties nozares problēmjautājumu aktualizēšanā un risinājumu izstrādē, atbalstot akadēmiskā personāla un studējošo zinātniski pētniecisko jaunradi.
Sasniedzamie studiju rezultāti	<p>Zināšanas un izpratne:</p> <p>Spēj parādīt padziļinātas un paplašinātas zināšanas un izpratni, atbilstoši ekonomikas un uzņēmējdarbības nozares un organizācijas</p>

	<p>vadības profesionālās jomas jaunākajiem atklājumiem un kuras nodrošina pamatu radošai domāšanai un pētniecībai, tajā skaitā darbojoties dažādu jomu saskarē.</p> <p>Prasmes: Spēj patstāvīgi izmantot teoriju, metodes un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu pētniecisku darbību un organizācijas vadītāja funkcijas. Spēj argumentēti izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem ekonomikas un uzņēmējdarbības nozares un organizācijas vadības aspektiem gan ar speciālistiem, gan ar nespeciālistiem. Spēj patstāvīgi virzīt savu kompetenču pilnveidi, uzņemties atbildību par personāla grupu darba rezultātiem un to analīzi, veikt uzņēmējdarbību, inovācijas ekonomikas un uzņēmējdarbības nozarē un organizācijas vadītāja profesijā, veikt pētniecību un turpināt pašizglītošanos.</p> <p>Kompetence: Spēj patstāvīgi formulēt un kritiski analizēt sarežģītas zinātniskas un profesionālas problēmas, pamatot lēmumus, un, ja nepieciešams, veikt papildu analīzi. Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas, dot ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā, pētniecības vai profesionālās darbības metožu attīstībā, parādīt izpratni un ētisko atbildību par zinātnes rezultātu vai profesionālās darbības iespējamo ietekmi uz vidi un sabiedrību.</p>
--	--

1.variants

Studiju programmas apjoms (KP)	44 KP
Īstenošanas forma, veids, ilgums (ja nepilni gadi, norādīt mēnešos) un īstenošanas valoda	
pilna laika klātiene	1 gads 1 mēnesis Latviešu, angļu
nepilna laika klātiene	1 gads 5 mēneši Latviešu, angļu
nepilna laika neklātiene	1 gads 5 mēneši Latviešu, angļu
Īstenošanas vieta	Rīga, Lomonosova iela 1, k-6, Latvija ISMA filiāle Fergānā (Uzbekistānā), ул. Ал.–Фаргоний, дом 48 (“Дом офицеров”), Fergāna, Uzbekistāna
Iegūstamais grāds un/vai kvalifikācija	Profesionālā maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā Kvalifikācija – Organizācijas vadītājs
Uzņemšanas prasības	Profesionālā maģistra studiju programmā “Uzņēmējdarbības vadība” tiek imatrikulētas: - personas ar 2.līmeņa augstāko profesionālo izglītību ekonomikas vai uzņēmējdarbības nozarē, vai tai pielīdzināmu izglītību; - personas ar maģistra grādu ekonomikas vai uzņēmējdarbības nozarē.

2.variants

Studiju programmas apjoms (KP)	80KP
--------------------------------	------

Īstenošanas forma, veids, ilgums (ja nepilni gadi, norādīt mēnešos) un īstenošanas valoda		
pilna laika klātiešana	2 gadi	Latviešu, angļu
nepilna laika klātiešana	2 gadi 5 mēneši	Latviešu, angļu
nepilna laika neklātiešana	2 gadi 5 mēneši	Latviešu, angļu
Īstenošanas vieta	Rīga, Lomonosova iela 1, k-7, Latvija ISMA filiāle Fergānā (Uzbekistānā), ул. Ал.–Фаргоний, дом 48 (“Дом офицеров”), Fergāna, Uzbekistāna	
Iegūstamais grāds un/vai kvalifikācija	Profesionālā maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā Kvalifikācija – Organizācijas vadītājs	
Uzņemšanas prasības	Profesionālā maģistra studiju programmā “Uzņēmējdarbības vadība” tiek imatrikulētas: - personas ar akadēmiskā bakalaura grādu; - personas ar profesionālā bakalaura grādu un / vai 5. līmeņa profesionālo kvalifikāciju specialitātē, nesaistītā ar ekonomikas vai uzņēmējdarbības nozari.	

1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Novērtējot studējošo skaitu Profesionālā maģistra studiju programmā “Uzņēmējdarbības vadība” kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas, redzams, ka studentu skaits programmā katru gadu turpina pieaugt. 2020.-2021. gadā notika neliels studiju skaita pieaugums - 370, salīdzinoši ar 2019.-2020. gadu – 335. Par iepriekšējo laika posmu studentu skaits ir nedaudz samazinājies 2021.-2022. gadā līdz 347.

Vislielākais studējošo skaita pieaugums novērojams studijās angļu valodā, pie izmaiņām var minēt, 2020.gadā ir palielinājies neklātiešanas studiju formas studentu skaits, ir uzņemti arī studējošie nepilna laika neklātiešanas studijās. Visi studiju programmā studējošie mācību maksu sedz paši, programmā nav valsts budžeta vietu. Grafisks studējošo skaita attēlojums skatāms zemāk, tabula ar studējošo un absolventu skaitu pa gadiem, kursiem, formām, valodām un pilna laika studentu sadalījumu pa mītnes valstīm pievienota pielikumā Nr.3. Studējošo statistika.

Attēls Nr. 1. Maģistra programmas studējošo skaita sadalījums pa studiju formām un valodām 2019-2022.gg

Angļu valodas plūsmas pieprasījuma pieaugums saistīts gan ar to, ka atbilstoši izmaiņām Augstskolu likumā kopš 2019.gada vairs netiek piedāvātas studijas krievu valodā, gan ar studējošo pieplūdumu no angļiski runājošām (piemēram, Indija, Pakistāna) un citām valstīm. Savukārt, līdz ar Uzbekistānas valdības interesi par ISMA filiāles izveidi Fergānā un tai sniegto atbalstu, informācija par ISMA piedāvāto studiju kvalitāti izplatījies gan Uzbekistānā, gan tai tuvējās valstīs, tādējādi vērojams straujš studentu skaita pieaugums no šī reģiona. Turklāt jau esošie ISMA studenti labprāt dalās ar atsauksmēm savu tuvinieku un draugu vidū, kas arī šīs informācijas ietekmē izvēlas studēt Rīgā. Pārsvārā ārvalstnieki, sevišķi no ārpus Eiropas Savienības esošajām valstīm studē pilna laika studijās, kas saistīts ar uzturēšanās atļauju iegūšanu Latvijā, citādi studijas viņiem šeit nebūtu pieejamas.

Analizējot atbiruma iemeslus, jāatzīmē, ka daudzi ārvalstu studenti nav gatavi ISMA noteiktajam studiju procesam un prasībām. Nespējot laikus izpildīt studiju kursu ietvaros uzdotos darbus, daļa studentu paši nolemj pamest studijas, daļa tiek atskaitīta akadēmisko vai finansiālo parādu dēļ.

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.

Studiju programmas nosaukums ir profesionālā maģistra studiju programma „Uzņēmējdarbības vadība”, kas pilnībā saskan un izriet no iegūstamā grāda – profesionālā maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā. Studiju programma ir saskaņota ar atbilstošā profesijas standarta „Organizācijas vadītājs” prasībām. Atbilstoši šim standartam un darba tirgus situācijai ir formulēts studiju programmas mērķis, akcentējot profesionalitāti, orientāciju uz pašpilnveidi un mūžizglītību, kā arī inovatīvu pieeju problēmu risināšanā. Uzdevumi izvirzīti, lai sasniegtu studiju programmas mērķi un ir orientēti uz tādu studiju procesa elementu saskaņotību kā studiju vide, studiju saturs, sadarbība ar ārējiem partneriem un zinātniskā pētniecība. Plānotie

studiju rezultāti saskaņoti ar profesijas standartu un Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) 7.līmenim atbilstošo zināšanu, prasmju un kompetenču prasībām.

Lai nodrošinātu studējošo uzņemšanu atbilstošākajā studiju programmas variantā profesionālās kvalifikācijas un grāda iegūšanai – 80 KP vai 44 KP – ir noformulētas atšķirīgas uzņemšanas prasības, kas skaidri nodefinē, ar kādu līdzšinējo izglītību var tikt uzņemti studenti katrā studiju programmas variantā. Programmā ar 44 KP apjomu var tikt uzņemtas tikai tās personas, kuras ieguvušas vismaz 2.līmeņa augstāko izglītību ekonomikas vai uzņēmējdarbības nozarē, jo tas nozīmē, ka pamatzināšanas nozares būtiskajās jomās ir apgūtas. Savukārt, ja bakalaura grāds iegūts ar ekonomiku vai uzņēmējdarbību nesaistītā nozarē, studējošais tiek uzņemts 80 KP programmā (ar ilgumu 2 gadi pilna laika studijās) un apgūst studiju kursus, kas nodrošina pamatzināšanas nozares teorijā un praksē atbilstoši maģistra grāda un profesionālās kvalifikācijas ieguvei.

2. Studiju saturs un īstenošana

2.1. Studiju kursu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums.

Profesionālā maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” studiju kursu saturs veidots tā, lai nodrošinātu tāda vadītāja sagatavošanu, kurš spēj nodrošināt uzņēmuma darbību visās funkcionālajās jomās un uzņemties atbildību par tā norisēm arī no morāli ētiskā un likumiskā viedokļa. Tāpēc programmā iekļauti gan studiju kursi, kas pilnveido zināšanas, prasmes un kompetences uzņēmējdarbības plānošanā un uzņēmuma procesu organizēšanā (piemēram, Stratēģiskās vadības koncepcijas, Inovatīvā darbība, Uzņēmējdarbības procesu modelēšana), komercdarbības vides analīzē (Starptautiskās uzņēmējdarbības aktualitātes, Uzņēmējdarbības ekonomika u.c.) un tiesiskajā regulējumā (Starptautiskās tiesības komercdarbības jomā), gan vispārēju attieksmju un kompetenču attīstībai, piemēram, Pētniecības metodes un atsevišķas sadaļas studijuursos Vadībzinības un līderība, Cilvēkresursu vadība un attīstība, Vides, darba un civilā aizsardzība u.c. Turklāt studiju kursu docēšanā iesaistītie mācībspēki ir savas jomas profesionāļi ar vērā ņemamu praktisko pieredzi, uzņēmumu dibinātāji, īpašnieki, līdz ar to, vadot nodarbības, tie iepazīstina studentus ar jaunāko nozares pieredzi, atklājumiem un metodēm.

Studiju programma izstrādāta un aktualizēta, balstoties uz normatīvajiem aktiem (izglītības standarts un profesijas standarts), iepriekšējās studiju virziena akreditācijas ekspertu norādījumiem, studējošo un absolventu aptauju rezultātiem, noslēguma darbu rezultātiem, aktuāliem zinātniskajiem pētījumiem, tajā skaitā ISMA mācībspēku veiktajiem pētījumiem, kā arī darba devēju ieteikumiem, kas izteikti aptaujās, raksturojumos no prakses vietām, tiekoties konferencēs, darba grupās, konsultējot maģistra darbu izstrādē, recenzējot maģistra darbus un piedaloties valsts pārbaudījuma (maģistra darba aizstāvēšanas) komisijās. Šāda kompleksa un daudzveidīga pieeja studiju satura un procesa pilnveidē nodrošina programmas satura atbilstību darba tirgus prasībām un nozares attīstības tendencēm.

Saskaņā ar ISMA iekšējo kārtību, studiju programmas aktualitāti uzrauga attiecīgā Studiju virziena padome, nepieciešamības gadījumā veicot korekcijas studiju plānā, studiju kursu

saturā, prakses uzdevumos u.c. Studiju kursu apraksti tiek aktualizēti un izskatīti atbilstošajās katedrās vismaz reizi gadā, parasti pirms studiju gada sākuma vai pēc nepieciešamības biežāk. Studiju plāns tiek apstiprināts ne retāk kā reizi gadā ISMA Senātā.

Saskaņā ar ISMA iekšējo kārtību, profesionālā maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” realizāciju un aktualizāciju uzrauga attiecīgā Studiju virziena padome, nepieciešamības gadījumā veicot korekcijas studiju plānā, studiju kursu saturā, prakses uzdevumos u.c. Studiju programmas plānu pēc aktualizēšanas Studiju virziena padomē apstiprina ISMA Senāts. Studiju kursu apraksti tiek aktualizēti un izskatīti atbilstošajās katedrās vismaz reizi gadā, parasti pirms studiju gada sākuma vai pēc nepieciešamības biežāk.

Apģūstot maģistra studiju programmu, studējošais ne tikai nostabilizē un papildina iepriekšējā izglītības cikla (bakalaura vai profesionālās augstākās izglītības) zināšanas un kvalifikāciju, bet arī gatavojas augstākajam izglītības ciklam – studijām doktorantūrā. Tāpēc maģistrantam savā nobeiguma darbā (maģistra darbā), kas ir neatņemama studiju programmas daļa un viena no galvenajām studiju rezultātu kontroles formām, jāapliecina ne tikai spējas un kompetenci risināt uzņēmējdarbības vadības prakses problēmas, bet arī veikt teorētiskus pētījumus un pielietot vadībzinātnes nozares jaunākos sasniegumus un atziņas. Kā akcentēts metodiskajos norādījumos maģistra darba izstrādei – pati būtiskākā maģistra darba iezīme ir tā, ka tas ir zinātniski praktisks pētījums. Šāda veida darba pamatprasības ir:

- ✓ jābūt aktuālas zinātniski praktiskas problēmas pētījumam;
- ✓ jābalstās uz teorētiskās un speciālās literatūras studijām, jābūt izmantotiem un izvērtētiem par konkrēto problēmu esošiem jaunākajiem zinātniski praktiskajiem pētījumiem un publikācijām;
- ✓ jābūt veiktai publicētu un npublicētu datu un informācijas avotu, materiālu, personīgi veiktu eksperimentu, apsekojumu un novērotu faktu apstrādei, pielietojot mūsdienu pētniecības un datu apstrādes metodes.

Lai pierādītu savas zinātniskās pētniecības prasmes, maģistranti tiek aicināti maģistra darbā norādīt savas publikācijas un runas konferencēs un semināros saistībā ar šiem pētījumiem, pievienot ekspertu atsauksmes, kas būtiski ietekmē lēmumu par maģistra darba novērtējumu un maģistra grāda piešķiršanu. Kad studējošais iesniedz gatavo maģistra darbu, darba vadītājs pārbauda, vai tas atbilst iepriekšminētajiem kritērijiem, tikai tad darbu pieņem un virza uz aizstāvēšanu, apstiprinot to ar savu parakstu maģistra darba titullapā.

2.2. Studijuursos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes, studiju kursu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums.

Studiju programmas izstrādē un īstenošanā tiek ievērota loģiska secība – atbilstoši profesijas standartā definētajām prasībām un darba tirgus pieprasījumam tiek formulēts programmas mērķis un no tā izrietošie uzdevumi; programmas saturs (studiju kursu sadalījums) balstīts uz mērķa un studiju rezultātu sasniegšanu un izglītības standartā noteiktajiem kritērijiem; attiecīgi

studiju kursu saturs tiek veidots, lai īstenotu profesijas standartā noteikto zināšanu, prasmju, kompetenču apguvi un nodrošinātu studiju programmas mērķa realizāciju.

Studiju kursu saturs tiek apspriests un apstiprināts, sadarbojoties studiju programmā iesaistītajiem mācībspēkiem un studiju virziena padomes dalībniekiem, līdz ar to tiek nodrošināta starppriekšmetu sasaiste un kopējo prasību attiecībā pret studiju rezultātu sasniegšanu saskaņošana, kā arī izslēgta nevajadzīga satura dublēšanās.

2.3. Studiju īstenošanas metožu novērtējums.

Profesionālā maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” īstenošanas procesā tiek izmantotas dažādas, daudzveidīgas studiju metodes un formas – lekcijas, semināri, praktisko situāciju analīze, diskusijas, prezentācijas, patstāvīgie darbi individuāli un grupās u.c. Paralēli kontaktstundām studenti veic patstāvīgo darbu izpildi saskaņā ar studiju kursā plānoto.

Regulāri notiek mācībspēku dalīšanās ar pieredzi jaunu, mūsdienīgu apmācības metožu izmantošanā, e-vides iespēju apgūvē, radošas domāšanas attīstīšanā un tamlīdzīgi, tam veltīta arī ikgadējā ISMA rīkotā konference „*Open Learning and Distance Education*”, kas pārskata termiņos sēcīgi notika 2020., 2021. un 2022. gada janvārī.

Studiju metodes un formas mācībspēki izvēlas atbilstoši sava studiju kursa specifikai un lomai studiju programmā, praktiskajai darbībai studiju procesā, kā arī studentcentrētas izglītības principiem, kuru ievērošana augstskolā piešķir studējošajiem papildu pilnvaras un uzliek papildu pienākumus un atbildību. Atbalstot studentu iespējas ietekmēt savu studiju procesu, ISMA mācībspēki pieņem izaicinājumu veidot mūsdienīgu, atvērtu un inovatīvas idejas atbalstošu studiju procesu.

Uzsākot darbu ar konkrēto studentu grupu, docētājs iepazīstina studējošos ar plānotajiem studiju rezultātiem un pārrunā studiju kursa aktualitāti. Tad, ņemot vērā studentu intereses un vajadzības, kā arī studiju kursa specifiku, vienojas ar studentiem par iespējamo mācību procesa un vērtēšanas sistēmas pielāgošanu. Pirms studiju kursa apguves studējošiem tiek paziņots, kādi nosacījumi studiju kursa apguves laikā ir jāizpilda, kā tiek vērtētas zināšanas, kā veidojas gala vērtējums. Šis prasību kopums arī iekļauts katra studiju kursa aprakstā.

Lai nodrošinātu studiju satura aktualitāti, studiju procesa īstenošanā kā vieslektori tiek iesaistīti arī attiecīgās jomas profesionāļi, kuri iepazīstina ar aktualitātēm nozarē, diskutē un iztirzā konkrētus piemērus praktiskajā darbībā, kā arī konsultē studējošos praktisko pētījumu norises laikā.

Studenti tiek motivēti un saņem docētāju atbalstu dažādot sava patstāvīgā darba plānošanu un organizēšanu, piemēram, izmantot attiecīgo studiju kursu mācībspēku sagatavotos studiju materiālus MOODLE elektroniskajā apmācības sistēmā. Taču jāatzīmē, ka būtu vēlams vēl aktīvāks MOODLE sistēmas izmantojums saziņas procesā starp mācībspēkiem un studējošiem, ne tikai izmantojot tajā ievietotos studiju materiālus, bet arī kārtojot interaktīvus testus un citus studiju procesā pieļaujamus pārbaudījumus un komunicējot e-vidē.

Studiju procesā studējošo sasniegto studiju rezultātu vērtēšana notiek saskaņā ar ISMA noteikumiem „Studiju pārbaudījumi un to organizēšanas kārtība”. Tie nosaka iespējamās

pārbaudījumu un starppārbaudījumu veidus, kā arī studiju kursa noslēguma pārbaudījumu formas (ieskaite vai eksāmens).

Lielu daļu studiju kursu pārbaudījumu studējošie kārtot rakstiskā veidā. Pēc mācībspēka ieskatiem pārbaudījumus ir iespējams kārtot arī mutiski vai izstrādājot praktisko darbu. Vērtēšanā tiek ņemts vērā arī studējošo darbs studiju kursa apguves laikā (sekmība kontroldarbos, aktivitāte semināros, patstāvīgo darbu izstrāde, referātu sagatavošana u.c.), pielietojot kumulatīvo vērtējuma metodi, kas paredz pakāpenisku gala vērtējuma veidošanu no vairākiem studējošā darba veidiem. Visā studiju procesā tiek ņemti vērā vērtēšanas pamatprincipi – vērtēšanas atklātības princips, vērtējuma obligātuma princips, vērtējuma pārskatīšanas iespēju princips, vērtēšanā izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips.

Noslēdzošais posms studiju programmas apgūvē ir valsts pārbaudījuma kārtošana, t.sk., maģistra darba izstrāde un aizstāvēšana. Studējošais var aizstāvēt maģistra darbu tikai tad, kad ir apgūts viss programmas saturs, respektīvi, iegūts pozitīvs vērtējums par katru studiju kursu un prakses uzdevumu veikšanu.

2.4. Studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem novērtējums

Profesionālā maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” 44 KP variantā ir paredzēta viena prakse 6 KP apjomā, savukārt studiju programmas variants 80 KP paredz vēl papildus 20 KP praksi (kopā praksei šajā programmas variantā atvēlēti 26 KP). Katras prakses uzdevumi, gaita un atskaites noformēšanas prasības atspoguļotas prakses aprakstos. Savstarpējā studenta sadarbībā ar izvēlēto maģistra darba vadītāju prakses uzdevumi var tikt papildināti vai koriģēti atbilstoši izstrādājamā maģistra darba tēmai, kas arī nodefinēts prakses aprakstā.

Izstrādājot un aktualizējot prakšu uzdevumus, sadarboties tiek aicināti gan ISMA administratīvie un mācībspēki (programmu direktori, vadošie docenti un profesori, karjeras centra pārstāvji, starptautiskās daļas pārstāvji u.c.), gan vietējie un ārzemju darba devēji, lai nodrošinātu tādu speciālistu sagatavošanu, kuri ir gatavi iekļauties darba tirgū. Piemēram, aicināti sadarboties tiek ISMA studentu pašpārvaldes locekļi, kuri arī regulāri veic aptauju starp studējošiem par viņu vēlmēm un iespējām piedalīties praksē dažādos uzņēmumos.

Visi prakses uzdevumi ir saistīti ar studiju programmas ietvaros sasniedzamajiem rezultātiem, balstīti uz profesijas standartā noteiktajām un studiju kursus apgūtajām zināšanām, prasmēm un kompetencēm. Šī sasaiste un prasības skaidri formulētas prakses aprakstos.

Pirms došanās praksē visiem studējošajiem tiek organizēti prakses semināri – sapulces, kur tiek skaidrota studiju prakses norise, prakses uzdevumu nepieciešamība un studiju prakses dokumentu noformējums, studenti tiek informēti par sadarbības partneriem no Latvijas un ārvalstīm, ar kuriem ISMA sadarbojas prakses un darba ietvaros, tiek iepazīstināti ar ISMA mājas lapas sadaļu “Prakse studentiem”, kur viņi var atrast nepieciešamo informāciju par praksi, kā arī iepazīties ar sadaļu, kur norādītas aktuālās vakances.

Katru gadu novembra beigās augstskolā tiek rīkota starptautiskā konference “Internship and Employment”, kur studenti iepazīstas ar potenciālajiem darba devējiem no Latvijas un ārvalstīm, gūst papildu zināšanas uzņēmumu pārvaldības, personāla lietvedības un mārketinga jomā, iepazīstas ar Latvijas un ārvalstu darba tirgus attīstības tendencēm un pieprasījumu. Konferences nobeigumā katram studentam ir iespēja aprunāties ar uzņēmumu pārstāvjiem, uzdot visus interesējošos jautājumus un pieteikties praksei. Pieredze rāda, ka šī konference ir ļoti lietderīga, jo daudzi studenti iegūst informāciju un izvēlas prakses vietas gan Latvijā.

Profesionālās maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” studentiem tiek piedāvātas plašas prakses iespējas, piemēram, Accenture, MSC Shared Service centre, Tieto Latvia projektu nodaļās, HR departamentos, audita departamentos. Vairums no šiem uzņēmumiem piedāvā dažādas prakses un darba pozīcijas, kur var iziet praksi. Uzņēmumiem tiek izsūtīti studentu prakses uzdevumi, lai tie varētu izprast, kas tieši studentam prakses laikā jāpaveic, regulāri tiek veikta uzņēmumu aptauja, kā arī prakses semināros tiek noteikts studentu pieprasījums un nodrošināta attiecīgā sasaiste. Uzņēmumi arī piedāvā pēdējo kursu studentiem jau pastāvīgas darba vietas, ja tie spēj sevi pierādīt prakses laikā, kas pierāda, ka studentu teorētiskā un praktiskā sagatavotība darba tirgum ir pietiekama.

ISMA turpina nemitīgi attīstīt augstskolā studējošo karjeras iespējas un meklē jaunas prakses vietas, lai visiem studentiem ir iespēja iekļauties Latvijas darba tirgū. Karjeras centra vadītājs regulāri satiekas ar vietējo un ārzemju darba devēju pārstāvjiem, stimulējot tos piedāvāt arī apmaksātas prakses vietas. Studenti tiek aicināti uz sapulcēm, kur karjeras un starptautiskās daļas pārstāvji regulāri informē par prakses iespējām, kā arī šī informācija tiek izplatīta ar mājas lapas, sociālo mediju un informācijas dēļu palīdzību augstskolas telpās. Informācijas sadalē tiek iesaistīti arī studentu pašpārvaldes pārstāvji.

Ārzemēs praksi studenti iziet arī ar Mūžizglītības programmas Erasmus palīdzību, kur studentiem tiek dota stipendija algas vietā. Tā ir arī lieliska iespēja iepazīt ārzemju tirgus aspektus un iegūt starptautisko pieredzi jau pirms absolvēšanas laika. Sadarbības līgumi par prakses nodrošināšanu ISMA augstskolai ir vairākiem uzņēmumiem, piemēram, Odeon Tours (Spānija), I-Practice (Spānija), Job Trust (Grieķija), Turkiston Yulduzi (Uzbekistāna) utt.

Svarīgākie studentu atlases kritēriji, lai piedalītos praksē Erasmus+ programmas ietvaros saskaņā ar ISMA Studentu mobilitātes Erasmus+ programmas nolikumu, ir šādi:

- studenti ir pārcelti uz otro studiju gadu;
- studenti ir sekmīgi;
- studentiem ir pietiekošas atbilstošās svešvalodas zināšanas.

Studentu atlasī koordinē ISMA Erasmus + programmas Dome, kuras sastāvā ietilpst:

- Studiju daļas vadītājs
- Ārējo sakaru prorektors (Erasmus koordinators)
- Ārējo sakaru daļas pārstāvis
- Atbildīgais par ārējiem sakariem studentu pašpārvaldē
- Studiju sektora vadītājs studentu pašpārvaldē
- Valodu katedras pārstāvis
- Karjeras centra vadītājs

Pēc visu studentu prakses pieteikumu saņemšanas ISMA Erasmus koordinators ierosina sasaukt Domi, lai varētu izvērtēt katra studenta pieteikumu un pieņemt lēmumu par to, kurš tiek nominēts uz dalību praksē Erasmus + programma ietvaros.

Kopumā Latvijas valsts ietvaros ISMA sadarbojas ar 32 darba devējiem, savukārt Erasmus+ projekta ietvaros ISMA sadarbojas ar 11 darba devējiem.

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Profesionālā maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” noslēgumā, lai iegūtu profesionālā maģistra grādu, studējošie izstrādā un aizstāv maģistra darbus. Novērtējot studējošo noslēguma darbu tēmas 2019.-2022.gadā un to sasaisti ar darba tirgu, ir jāatzīmē, ka visi aizstāvētie darbi saistīti ar aktuāliem uzņēmējdarbības jautājumiem. Daži piemēri noslēguma darbu tematiem ar iegūtajiem vērtējumiem apkopoti tabulā.

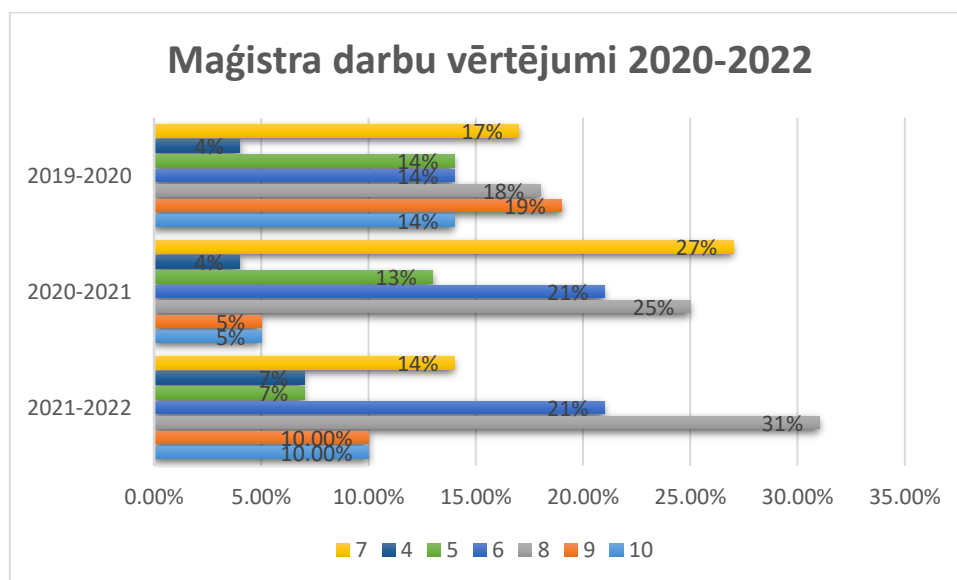
*Tabula Nr.2.
Aizstāvēto maģistra darbu nosaukumu piemēri (2019.-2022.)*

Darba nosaukums	Aizstāvēšanas gads
Iekšējā audita izvērtējums un pilnveidošanas iespēju analīze iekšējā un ārējā audita mijiedarbības kontekstā	2019
Inovatīva apdrošināšanas pakalpojuma izstrāde apsardzes sektora uzņēmumiem uz uzņēmuma SIA "X" piemēra	2019
AS Rietumu Banka pakalpojumu virzīšana Latvijas un starptautiskajos tirgos	2020
SPA un Wellness tūrisma Latvijā ilgtspējīgas attīstības modeļa izstrāde	2020
SIA "STANDART COMPANY" maksātspējas pārvaldība COVID-19 laikā	2021
Stratēģiskie lēmumi SIA "Premier Restaurants Latvia" pandēmijas krīzes pārvarēšanai	2021
Uzņēmuma SIA "Euroimpex" noliktavas izvietojuma lietderības novērtējums Kazahstānā	2021
SIA Fazer Latvija personāla motivācijas politikas pilnveidošana	2022

Liela daļa maģistra darbu ietvaros veikto pētījumu un to rezultātā izstrādāto rekomendāciju ir ekonomiski pamatoti un tiek atzinīgi novērtēti un reāli izmantoti konkrētu uzņēmumu darbībā, par ko liecina darba devēju sniegtās atsauksmes, kas tiek pievienotas iesniegtajiem noslēguma darbiem. Līdz ar to ir iespējams apgalvot, ka ISMA studējošie, izvēloties noslēguma tēmu un pētījumu objektus balstās ne tikai uz teorētiskām zināšanām, kas iegūtas studiju laikā, bet arī

uz praktiskām iemaņām, un ir kompetenti noteikt nozares un darba tirgus attīstības tendences un pieprasījumu atbilstoši profesionālajiem uzdevumiem.

Pārsvarā tiek nodrošināta izvēlēto noslēgumu darba tēmu sasaiste ar esošo darba devēju vai izvēlēto prakses vietu, tomēr ne vienmēr studentam ir iespēja izstrādāt maģistra darbu uz uzņēmuma bāzes, kurā tika izieta kvalifikācijas prakse. Šī problēma ir aktuāla, un ISMA Karjeras centrs cenšas palīdzēt studentiem šajā jautājumā, uzrunājot darba devējus, lai studenti varētu iziet praksi un veikt tos prakses uzdevumus, kurus uzdevis darba vadītājs maģistra darba izstrādei. Tomēr diemžēl ne vienmēr darba devēji ir pretimnākoši un vēlas sniegt nepieciešamo informāciju, līdz ar to studentiem ir grūtības veikt pilnu uzņēmuma analīzi, un tas var novest pat pie maģistra darba tēmas maiņas. Kā arī ISMA Karjeras centrs nevar brīvi nodrošināt prakses vietas pilnīgi visiem studentiem, īpaši tas attiecas uz ārzemju studentiem, jo vairums uzņēmumu pieprasa valsts valodas zināšanas, kuras ārzemju studentiem ir nepietiekošas specifisku darba uzdevumu veikšanai. Līdz ar to rodas grūtības primāro datu iegūšanai no konkrēta uzņēmuma. Šādos gadījumos, cik iespējams, studējošie izmanto publiski pieejamo informāciju, piemēram, Lursoft datu bāzes u.tml.

Attēls Nr. 2. Maģistra darbu sadalījums pēc vērtējumiem 2020.-2022.gg.

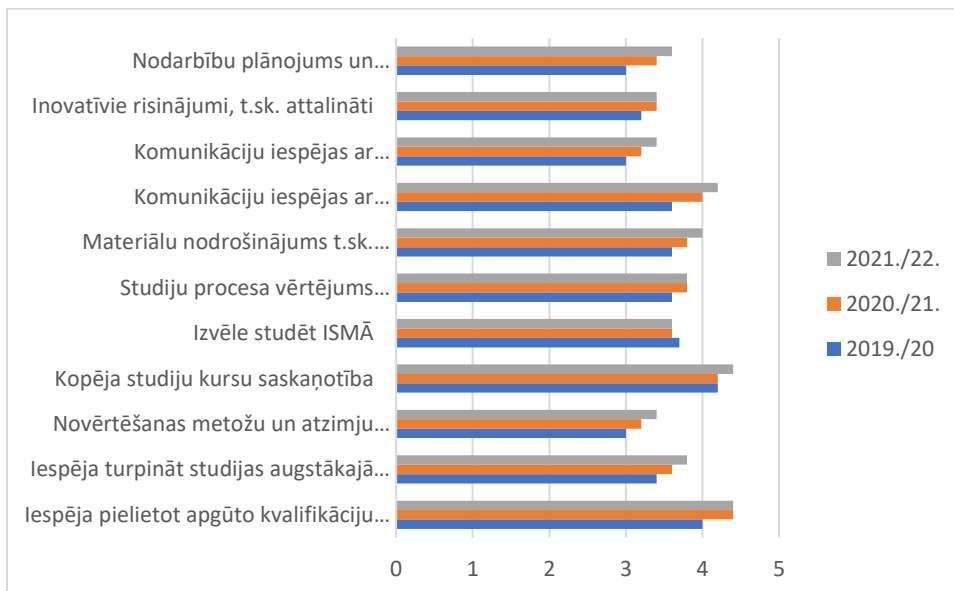
Analizējot maģistra darbu vērtējumus periodā 2020.-2022.g., jāatzīmē, ka visi noslēguma darbi šajā laikā ir aizstāvēti sekmīgi un lielākā daļa darbu novērtēti ar atzīmēm virs 7 (no 10 maksimāli iespējamām ballēm), kas atzīstams par labu rādītāju. Vienlaicīgi ir palielinājies noslēgumu darbu skaits ar vērtējumiem 5 un 6, kas var būt saistīts ar studentu skaita vispārējo palielināšanos, kas aizstāvēja maģistra darbus. Maģistra darbu sadalījums pa gadiem un vērtējumiem atspoguļots 2. attēlā.

2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.

Studējošo aptauju rezultātu novērtējums ir viens no svarīgākajiem studiju programmas kvalitātes vērtēšanas kritērijiem. ISMA studējošo anketas galvenās sadaļas ir:

- Augstskolas un studiju programmas atbilstība studējošā priekšstatiem;
- Studiju procesa kvalitātes vērtējums;
- Docētāju darba kvalitātes vērtējums;
- Augstskolas, studiju programmas starptautiskās sadarbības un studentu iesaistes zinātniskajā pētniecībā vērtējums;
- Vērtējums par demokrātijas principu ievērošanu augstskolā.

Kopumā profesionālās bakalaura studiju programmas “Uzņēmējdarbības vadība tūrismā” studējošo vērtējumi uzskatāmi par labiem. Izmantota vērtējuma skala: 0- neapmierinoši, 1 – vāji, 2 – apmierinoši, 3 – labi, 4 – ļoti labi, 5- izcilili. Atbildes uz pirmā saturiskā bloka jautājumiem par augstskolas darba un studiju programmas atbilstību studējošo cerībām apkopotas attēlā Nr. 3.

Attēls Nr. 3. Augstskolas un studiju programmas atbilstība studējošā priekšstatiem 2019.-2022.gg.

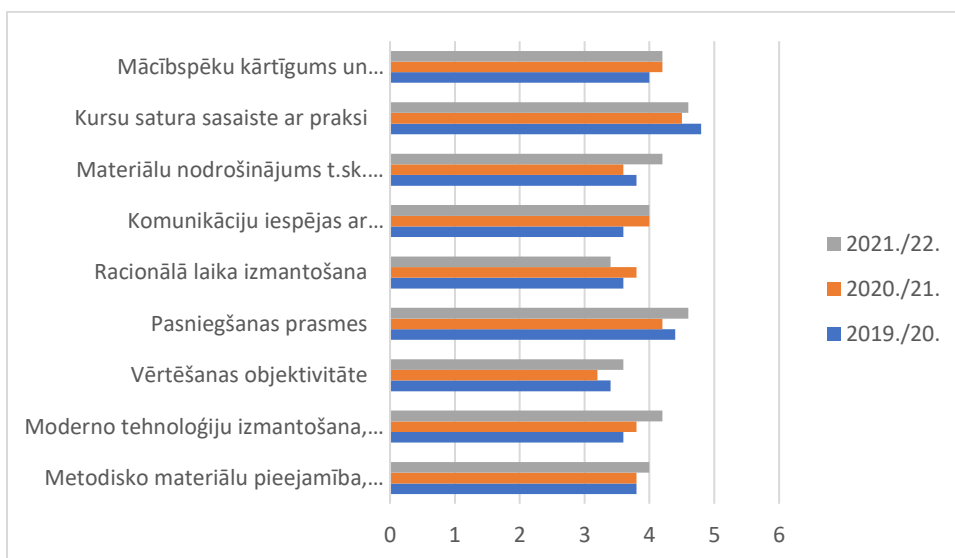
Studējošo aptaujas parasti notiek pavasara semestrī, sakarā ar pandēmiju, minētajā periodā anketēšana notika ar Google Forms rīku palīdzību, līdz ar to norāde un aicinājums aizpildīt anketas tika nosūtītas gan pilna gan nepilna laika studentiem. Šis jaunievedums būtiski paaugstināja aptaujāto skaitu, kas 2019./2020. gada sastādīja 335 studentus (izlases apjoms 68%), 2020./2021. gada sastādīja 370 programmas studentus (izlases apjoms 72%), 2021./2022. gada 347 studentus (izlases apjoms 75%).

Pārsvārā studenti ir apmierināti ar programmas saturu, kā arī pandēmijas periodā ar pasniegšanas iespējam tiešsaistē un komunikāciju ar mācībspēkiem, kas epidemioloģisku

apstākļu dēļ notika pārsvarā attalināti. Apmierina viņus arī materiālu klāsts un saturs, kas bija pieejams attalinātāja vidē (pārsvarā Moodle vidē).

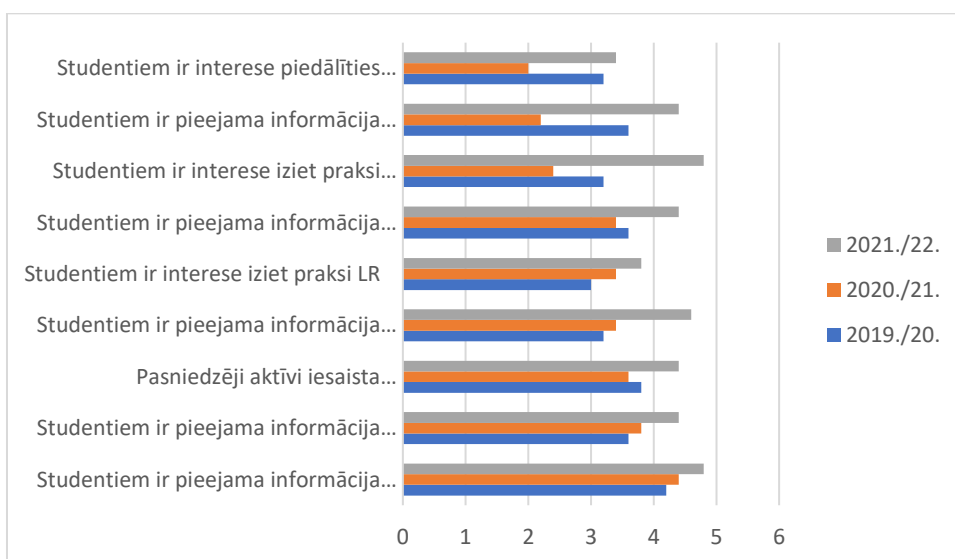
Vērtējumi par docētāju darba kvalitāti ir apkopoti attēlā Nr.4.

Attēls Nr. 4. Docētāju darba kvalitātes vērtējums 2019.-2022.gg.

Studenti ļoti atzinīgi vērtē gan docētāju atsaucību sniegt nepieciešamās konsultācijas, gan to, ka zināšanas, kuras viņi iegūst, studējot ISMA, ir mūsdienīgas un daudzpusīgas. Kā optimāla platforma studentu iesaistei zinātniski pētnieciskajā darbā ir ISMA ikgadējās studentu konferences. To apstiprina arī studentu atbildes jautājumā par augstskolā īstenoto starptautisko sadarbību un studentu iesaisti zinātniskajā pētniecībā.

Katru gadu programmas studenti aktīvi piedalās ar tēzes ISMA rīkotajā starptautiskajā konferencē „Information Technologies and Management”. Programmas studējošiem ir izdalīta atsevišķa sekcija.

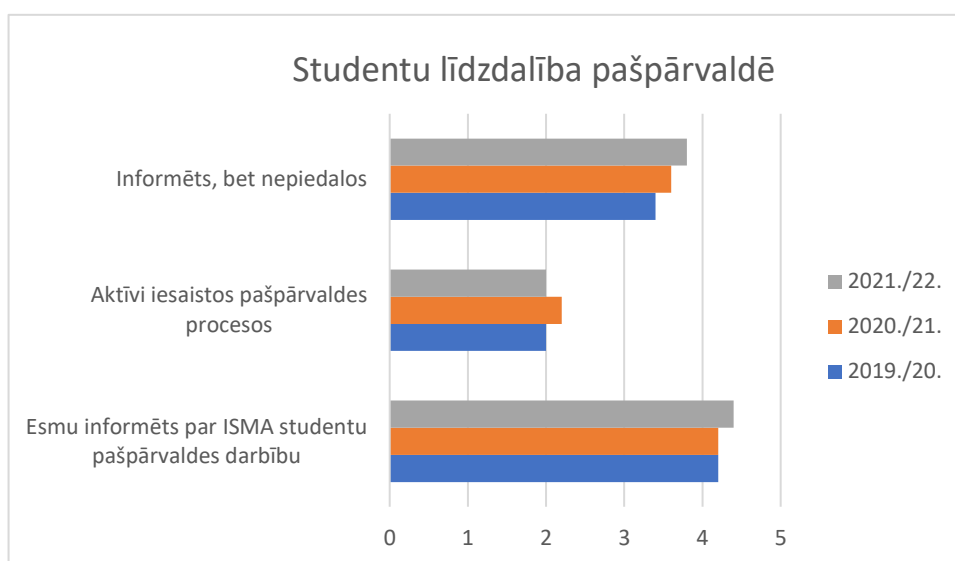
Attēls Nr. 5. Augstskolas un studiju programmas starptautiskā sadarbība un studentu iesaiste zinātniskajā pētniecībā 2019.-2022.gg.

Maģistra studiju programmas “Uzņēmējdarbības vadība” studējošo interese pret apmaiņas studijām vienmēr ir bijusi stabila. Pastāv iespēja piedalīties apmaiņas programmās ar citām universitātēm, kur ir iespējams studēt angļu valodā.

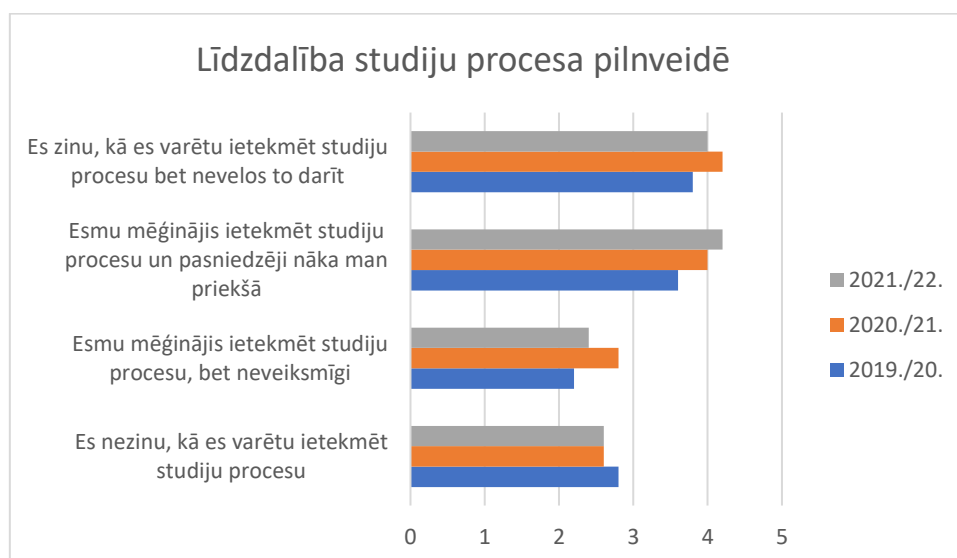
Diemžēl rādītājus ietekmēja COVID-19 pandēmija, kad ceļošanas un attiecīgi piedalīšanās apmaiņas programmās iespējas tika būtiski ierobežotas.

Studentu vērtējumā demokrātijas principu ievērošana ISMA atzīta par samērā vidēju (skat. attēlus Nr. 6 un 7.).

Tas ir saistīts ar to, ka pārskata gados notika ar COVID-19 komunikācijas ierobežojumi, līdz ar to aktīva studentu pašpārvaldes darbība tika uz laiku gandrīz apturēta. Daudzi studenti aizbrauca studēt attalināti uz savām mītnes zemēm un nespēja piedalīties pašpārvaldes darbībā.

Attēls Nr. 6. Studentu vērtējums par līdzdalību studentu pašpārvaldē 2019.-2022.gg.

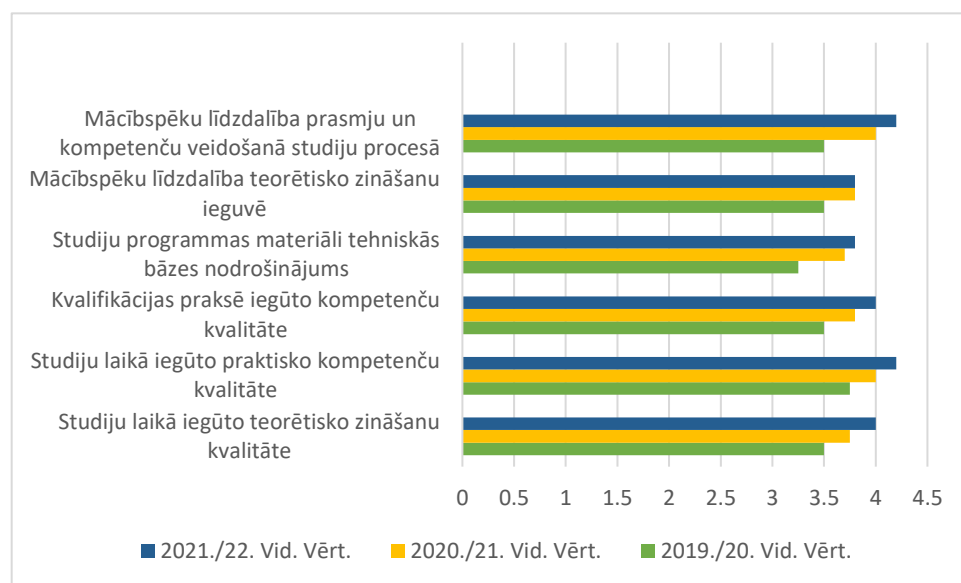
Attēls Nr. 7. Studentu vērtējums par iespējām piedalīties studiju procesa pilnveidē 2019.-2022.gg.

Atzinīgi ir vērtējami arī studentu pašpārvaldes darba rezultāti. Šīs aktivitātes ir nozīmīgas bakalaura līmeņa programmu studentiem.

2.6.1. Analīze un novērtējums par programmas absolventu aptaujas rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē

Lai objektīvi novērtētu studiju procesa kvalitāti, analizētu absolventu konkurētspēju darba tirgū, augstskola regulāri veic absolventu aptaujas un uzklausa viņu rekomendācijas un ieteikumus.

Atbilžu sadalījums par iepriekšējiem gadiem (2019.-2022.) ir parādīts attēlā Nr.8.

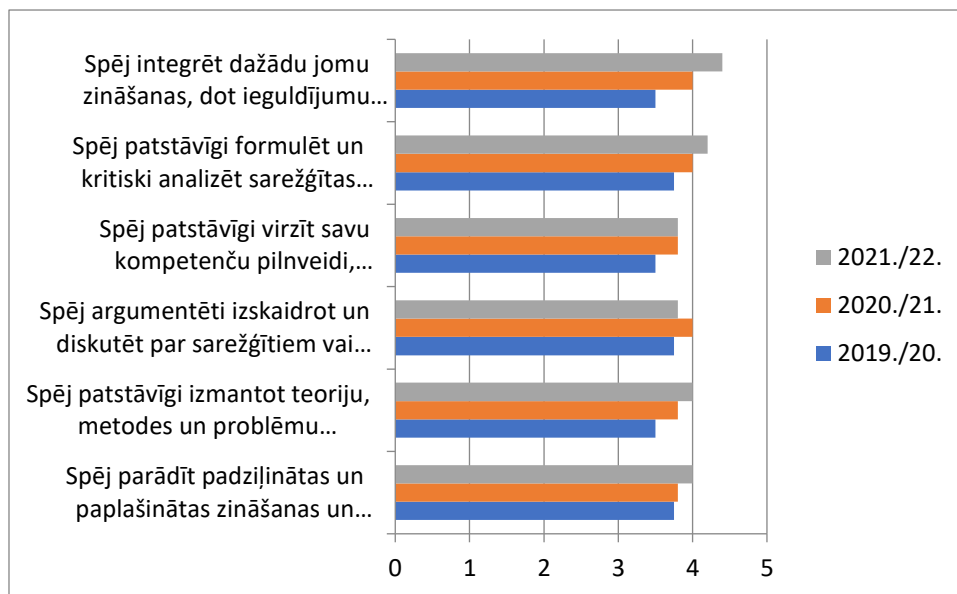

Attēls Nr. 8.. Studiju programmas kvalitātes vērtējums 2019.-2022.gg.

Kā var redzēt, vispārējais studiju procesa kvalitātes vērtējums ir sadalīts starp “drīzak labi” un “labi”, kur absolventu vairakums atbildēja – “drīzak labi”.

Diagrammā var redzēt, ka absolventi pārsvarā ir apmierināti ar kompetencēm un iemaņām, kurus ieguva prakses laikā. Radītāja “Studiju procesa iegūto praktisko kompetenču kvalitāte”nepārtraukta uzlabošana var būt saistīta ar darbadevēju iesaistīšanos studiju procesā, piešķirot prakses iespējas. Šī tendence ir absolventu konkurētspējas svarīgs rādītājs darba tirgū. Absolvēnti novērtēja arī citus kritērijus ka “labus”; piemērām, pasniedzēju profesoru iemaņu attīstības kvalitāti un akadēmiskā personāla teorētisko zināšanu prezentācijas puse no absolventiem novērtēja ka “labas”. 2021.-2022. gg. ir paaugstinājies vērtējums tādos rādītajos, ka “Kvalifikācijas praksē iegūto kompetenču kvalitāte” un “Mācībspēku līdzdalība prasmju un kompetenču veidošanā studiju procesā”, ko var uzskatīt par absolventu konkurētspēju svarīgu rādītāju darba tirgū.

Nākošais anketas jautājums, uz kuru atbildēja absolventi bija «Iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atbilstība mūsdienu darba tirgus prasībām un jaunākām attīstības tendencēm vērtējums».

Attēls Nr. 9. Iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atbilstība mūsdienu darba tirgus prasībām un jaunākām attīstības tendencēm vērtējums 2019.-2022.gg.

2020.-2022. gadā pētījums parādīja vairāku rādītāju uzlabošanos salīdzinājumā ar 2019.-2020. gadu. Vidējais gadā un sumrārais skaitliskais rādītājs par 3 gadiem katrā no kritērijiem ir parādīts attēla Nr. 9. Bet aspektā “Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas, dot ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā, pētniecības vai profesionālās darbības metožu attīstībā, parādīt izpratni un ētisko atbildību par zinātnes rezultātu vai profesionālās darbības iespējamo ietekmi uz vidi un sabiedrību” rezultāti par it palielinājušies.

Iegūtie dati parāda, ka absolventiem ir dziļas mūsdienīgas zināšanas ekonomikas, biznesa un organizācijas vadības profesionālās jomās. Augsti tika novērtēta arī spēja patstāvīgi kritiski analizēt sarežģītas un profesionālas problēmas un, ja ir nepieciešamība, veikt papildus analīzi. Nedaudz zemāk bija novērtēta spēja integrēt zināšanas no dažādam jomām, demonstrēt sapratni un ētisko atbildību par profesionālās darbības ietekmi uz apkārtējo vidi un sabiedrību.

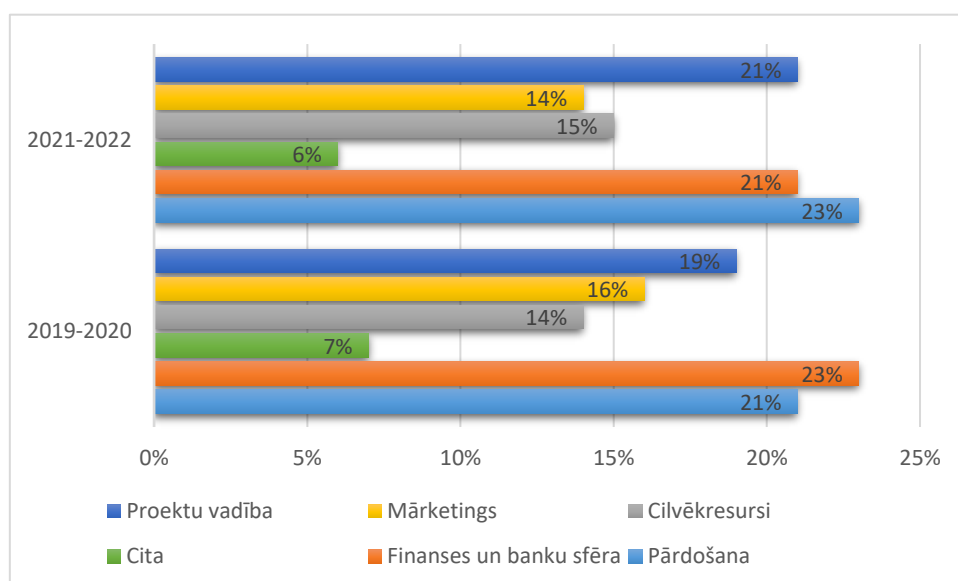
Joprojām jāaktivizē studentu iesaistīšanās Biznesa inkubatora darbībā un jāpievēršas studentu informēšanai par to, jo daudzi studenti atzīmē, ka nezina par šādu iespēju. Jāatzīmē, ka studējošie samērā aktīvi apmeklē Biznesa inkubatora organizētās aktivitātes augstskolā, piemēram, atvērtās lekcijas un seminārus, taču ne vienmēr saista tās ar inkubatora darbību. Vēl šeit jāpiemin, ka samērā daudzi studenti arī atbild, ka nav informēti par prakses vietām vai prakses iespējām ārzemēs, kā arī sadarbību ar citām institūcijām un mobilitāti, taču šī informācija tiek nodota plānveidīgi, organizēti, tai skaitā plānojot arī atsevišķus seminārus tieši par šiem jautājumiem, kas tiek iekļauti lekciju sarakstā, un students var nesaņemt informāciju, ja neierodas uz šo pasākumu. Taču, tā kā Ārējo sakaru daļa, Karjeras centrs un citas struktūrvienības ir vienmēr atvērtas studentu vizītēm, kā arī to pārstāvji regulāri apmeklē

nodarbības, tad bieži vien informācijas trūkums tomēr attiecināms uz nepietiekamu interesi un pasīvu iesaistīšanos no pašu studentu puses.

Arī vērtējums par demokrātijas principu ievērošanu ISMA no studējošo puses atzīts par samērā labu. Kā jau minēts, dažkārt studenti atzīmē, ka tiem trūkst informācijas par kādu no jautājumiem, taču, ja pavērojam to atbildes par iesaistīšanos pašpārvaldē vai studiju procesa pilnveidē, pārsvarā maģistratūras studenti atzīst, ka ir informēti par šādām iespējām, bet paši iesaistās maz, tātad drīzāk pašu līdzdalība un aktivitāte ir samērā zema. Pie komentāriem, kur iespējams brīvi izpaust savu viedokli, bijuši atsevišķi ieteikumi, piemēram, vairāk parūpēties par studentiem ar īpašām vajadzībām, uzlabot mājas lapas darbību, lai tā būtu ātrāka (šis jautājums ir teju atrisināts un jaunā mājas lapas versija ir gatava) un citi, taču tos kādi klasificēt ir grūti, jo to skaits ir neliels un tie bieži ir attiecināmi tikai uz konkrētām situācijām.

Regulāri tiek veiktas arī ISMA absolventu aptaujas, lai uzzinātu bijušo studentu gaitas pēc augstskolas absolvēšanas, tai skaitā nodarbinātības rādītājus, darba un tālāko studiju vietas, kā arī lai novērtētu, cik lielā mērā absolventu skatījumā studijas ISMA ir pielietojamas reālā darbībā un tādējādi atklātu, kādas izmaiņas būtu ieviešamas studiju programmās vai to realizācijas procesā. Tā kā anketēšanas notiek elektroniski, izmantojot ISMA absolventu datu bāzi, tajā piedalās arī tie absolventi, kas pēc studijām ISMA devušies ārpus Latvijas.

Absolventu norādītie amati galvenokārt ir saistīti ar apgūto izglītību – uzņēmējdarbības vadība, norādīta arī nodarbošanās ar patstāvīgu uzņēmējdarbību. Kā ir redzams no 10. attēla, maģistra programmas “Uzņēmējdarbības vadība” absolventi strādā jomās, kas ir tieši saistīta ar viņu iegūtajām zināšanām studiju laikā ISMA augstskolā: 21% - 23% procentu absolventu ir nodarbināti pārdošanas sfērā, 23% - 21% strādā banku sfērā vai ar finansēm saistītos uzņēmumos, 14% - 15% aptaujāto nodarbināti personālvadības jomā, 19% - 21% nodarbojas ar projektu vadīšanu dažādos uzņēmumos. Tikai 7% - 6% no visiem respondentiem norādīja, ka viņu esošā profesija nav tieši saistīta ar uzņēmējdarbības vadību (IT joma, valsts pārvalde).

Attēls Nr. 10. Atbildes par maģistratūras absolventu darbības sfēru 2019-2022.gg.

Vairākkārt kā ieņemamais amats norādīts – menedžeris, vadītājs, vadītāja vietnieks, projektu vadītājs. Attiecīgi varam secināt, ka ISMA iegūtā izglītība ļauj iekļauties dažādās uzņēmējdarbības jomās, ieņemt vadošu amatus un pildīt dažādus pienākumus.

Kā nozīmīgu faktoru darba vietas atrašanās vai savas uzņēmējdarbības uzsākšanā absolventi atzīmēja prakses laikā veiktos uzdevumus, kuri ir palīdzējuši izprast uzņēmuma vadīšanas procesu, vadītāja darba specifiku un iedrošinājuši pēc augstskolas absolvēšanas uzsākt praktisko darbību uzņēmējdarbībā.

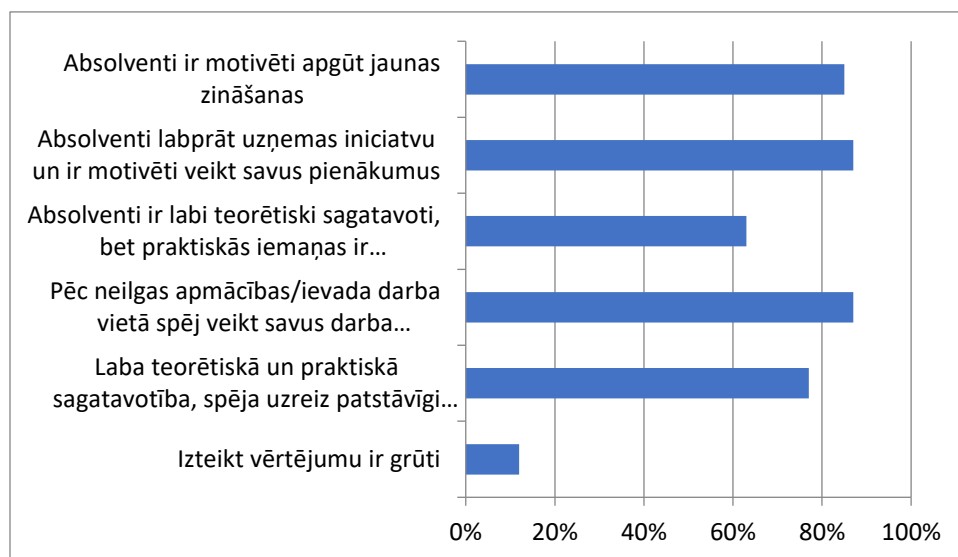
Absolventi, līdzīgi kā studējošie, katru gadu atzīmē prakses lielo nozīmi studiju procesā un novērtē reālu uzņēmēju, vadītāju iesaistīšanu nodarbību vadīšanā, sniedzot studentiem nenovērtējamu, praktiski pielietojamu zināšanu. Tāpēc ar katru gadu studiju programmas īstenošanā tiek aizvien vairāk aktivizēta šī vieslektoru piesaistes prakse.

2.6.2. Analīze un novērtējums par darba devēju aptaujas rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē

Arī darba devēju aptaujas notiek regulāri katru gadu, kā arī mācībspēki un programmu direktori izmanto iespēju uzzināt darba devēju viedokli, tiekoties konferencēs, nodarbībās un aizstāvēšanās, kur tie tiek regulāri pieaicināti.

Kā liecina aptaujas rezultāti, lielākā daļa aptaujāto darba devēju ir apmierināti ar ISMA studiju programmas studentu profesionālo sagatavotību darbam.

Laika posmā no 2019. līdz 2022. gadam aptaujā piedalījās 26 darba devēji no dažādām tautsaimniecības nozarēm.

Attēls Nr. 11. Darba devēju vērtējums par ISMA absolventu profesionālo sagatavotību 2019.-2022.gg.

No trūkumiem darba devēji galvenokārt atzīmē, ka dažkārt studentu praktiskā sagatavotība tomēr ir nepietiekamā līmenī, ne visi studenti savā darbā spēj izmantot un nepieciešamības gadījumā apgūt un pielietot mūsdienīgas tehnoloģijas vai meklēt radošus risinājumus. Grūtības prakses laikā vai profesionālajā darbībā rada arī nepietiekamas valsts valodas zināšanas ārzemju studentu vidū.

No anketēšanas rezultātiem var spriest, ka attiecībā uz lielāko daļu studentu darba devēji atzīmējuši šos vērtējumus: „pēc neilgas apmācības darba vietā spēj veikt savus darba pienākumus” un „labprāt uzņemas iniciatīvu un ir motivēti veikt savus pienākumus”. Sarunā ar darba devējiem bieži tiek pozitīvi atzīmētas studentu un absolventu labās angļu valodas zināšanas un vēlme pašpilnveidoties, orientācija uz profesionālo izaugsmi.

ISMA augstskolai ir izveidojusies ilgstoša, stabila sadarbība ar daudziem darba devējiem gan Latvijā, gan ārpus tās, turklāt katru gadu vairāki uzņēmumi arī meklē darbiniekus ar augstskolas starpniecību. Bieži vien uzņēmumi ir gatavi ieviest studējošo ieteiktos risinājumus dažādās uzņēmējdarbības jomās, par ko liecina darba devēju iesniegtās atsauksmes par izstrādātajiem noslēguma darbiem. Tas liecina, ka kopumā ISMA studenti un absolventi tiek sagatavoti atbilstoši darba devēju prasībām un ir gatavi profesionālajai darbībai.

2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzišanu.

Ar mācībspēku un studējošo mobilitātes organizēšanu ISMA nodarbojas Ārējo sakaru daļa, kas ir izveidota ar mērķi nodrošināt ISMA starptautisko sadarbību ar citu valstu augstākās izglītības iestādēm, organizācijām un asociācijām. Ārējo sakaru daļa organizē studentu stažēšanos ārzemju uzņēmumos, kā arī apmācības savā specialitātē ārzemju augstskolās. Jebkurš ISMA students vienu reizi visā mācību periodā var iziet praksi vienā no ES valstīm Erasmus programmas ietvaros un saņemt programmas paredzēto stipendiju. Katru gadu studentiem ir iespēja iegūt detalizētu informāciju par praksi un tās nosacījumiem, kā arī tikties ar partneriem, kuri piedāvā nodarbinātības iespējas, apmeklējot ISMA ikgadējo starptautisko konferenci Internship & Employment.

Erasmus+ augstākās izglītības iestāžu studentiem sniedz iespēju iegūt starptautisku pieredzi un zināšanas studijās kādā no partneru augstākās izglītības iestādēm vai praktizēties ārvalstu uzņēmumos vai citās atbilstošās darba vietās.

Studiju mobilitātes mērķi ir:

- sniegt iespēju studentiem pavadīt noteiktu studiju periodu, mācoties citas dalībvalsts augstskolā;
- sniegt iespēju studentiem gūt vērtīgu akadēmisko, valodas un kultūras pieredzi, studējot citās Eiropas valstīs;
- veicināt sadarbību starp augstākās izglītības iestādēm un uzlabot uzņemošo augstskolu studiju vidi;

- sekmēt labi kvalificētu un starptautiski pieredzējušu jaunu cilvēku – topošo profesionāļu attīstību.

Prakses mobilitātes mērķi ir:

- sniegt iespēju studentiem un nesenajiem augstskolu absolventiem gūt praktisku pieredzi uzņēmumā vai organizācijā citā Eiropas valstī;
- palīdzēt studentiem piemēroties ES darba tirgus prasībām;
- sniegt iespēju studentiem un nesenajiem absolventiem attīstīt īpašas prasmes, tai skaitā valodas prasmes un uzlabot izpratni par ekonomisko un sociālo kultūru;
- veicināt sadarbību starp augstskolām un uzņēmumiem;
- sekmēt labi kvalificētu, atvērtu un starptautiski pieredzējušu jaunu cilvēku – topošo profesionāļu attīstību.

Pēc mobilitātes beigām:

- uzņemošā iestāde nodrošina studentu un ISMA augstskolu ar sekmju izrakstu, kas apliecina, ka saskaņotā programma ir izpildīta;
- ISMA, izmantojot ECTS vai ekvivalentu kredītpunktu sistēmu, akadēmiski atzīst mobilitātes perioda studijas, kā to paredz mācību līgums;
- mobilitātes periods tiek minēts arī diploma pielikumā.

Studiju laikā ārvalstīs:

- studentam jāievēro noslēgtā Erasmus finansējuma līguma noteikumi, kā arī studiju līguma nosacījumi;
- jebkuras izmaiņas mācību līgumā studentam nekavējoties rakstiski jāaskaņo ar ISMA un uzņemošo augstskolu;
- ārvalsts augstskolā studentam jāpavada pilns nolīgtais studiju periods, jākārt nepieciešamie eksāmeni vai citi pārbaudījumi un jāievēro augstskolas noteikumi un kārtība;
- beidzot mobilitātes periodu, studentam jāsaņem ārvalsts augstskolas parakstīts sekmju izraksts. Tajā ir norādīti apgūtie studiju kursi un apkopoti iegūtie kredītpunkti un atzīmes;
- ISMA nodrošina veiksmīgi apgūto priekšmetu pilnu akadēmisko atzīšana (izmantojot ECTS kredītpunktu sistēmu);
- Erasmus studiju perioda laikā ārvalstī students netiek atbrīvots no maksas par studijām ISMA.

Studijās uz ārvalstīm var doties studenti, sākot no 2. studiju gada, tāpēc studiju mobilitātes iespējas no maģistrantiem attiecas tikai uz studējošajiem studiju programmā ar 80KP apjomu. Augstskolu nesenie absolventi mācību mobilitātes ietvaros var doties praksē ne vēlāk kā gadu pēc augstskolas absolvēšanas. Mobilitātes brauciena ilgums studijām ir no 3 mēnešiem līdz 12 mēnešiem, savukārt praksei – no 2 mēnešiem līdz 12 mēnešiem. Laika posmā no 2019.gada līdz 2022.gadam izejošās mobilitātes iespējas izmantojuši 92 ISMA maģistra studiju programmā „Uzņēmējdarbības vadība” studējošie (skat.3.tabulu).

Tabula Nr. 3. Studējošo izejošā mobilitāte pa valstīm

Mobilitātes veids	Mobilitātes valsts	2019	2020	2021
Prakses mobilitāte	Čehija		1	
	Grieķija			
	Dānija		6	4
	Francija		1	
	Igaunija	1	5	1
	Itālija			
	Lietuva		2	1
	Nīderlande		1	4
	Polija			
	Portugāle			2
	Slovākija	2		1
	Spānija	15	12	10
	Turcija	2	1	1
	Vācija	1		2
Zviedrija	2	5	3	
Studiju mobilitāte	Čehija			1
	Romania		1	
	Somija			1
	Vācija	1		2

Kā redzams, pievilcīgāka ISMA magistratūrā studējošajiem šķiet iespēja ārvalstīs iziet praksi, kas saistīts ar vēlmi gūt tieši praktisko pieredzi, nostiprināt svešvalodu zināšanas, arī pārbaudīt savas iespējas strādāt un iegūt pastāvīgu darbu kādā no Eiropas valstīm. Labprātāk studenti dodas uz tālākām un siltākām valstīm, tādām kā Spānija, taču regulāri arī tiek izmantotas prakses iespējas, kas piedāvātas tepat kaimiņos – Lietuvā, Igaunijā, Zviedrijā. Tomēr ar Covid-19 saistītie ierobežojumi negatīvi ietekmēja studentu mobilitāti. Kopumā studējošo mobilitāte vērtējama pozitīvi, jo katru gadu ISMA studenti dodas uz vairākām valstīm apmaiņas braucienos, un pēdējos gados aktivizējusies arī studentu ierašanās Rīgā, lai izmantotu iespēju apgūt profesionālā maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” piedāvātos studiju kursus. Ar iekļaušanos studiju procesā problēmu parasti nav, jo gan ISMA studenti, gan mācībspēki ir pieraduši nodarbībās redzēt pārstāvjus no dažādām valstīm, jo tādu ir daudz arī pastāvīgo studentu vidū. Turklāt šie ISMA studenti var veiksmīgi palīdzēt uz laiku atbraukušajiem labāk izprast studiju procesa, sadzīves vai kultūras atšķirības Latvijā un tām pielāgoties.

3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

3.1. Resursu un nodrošinājuma atbilstība studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai

Studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” īstenošana notiek modernā aprīkotā telpā Lomonosova ielā 1, kur ir pilnībā atjaunota ēka ar ērtām, gaišām, apsildāmām un vēdināmām nodarbību auditorijām, bibliotēku un kafejnīcu. Nodarbību telpas ir aprīkotas ar moderno

tehnoloģiju aparatūru mūsdienīgai lekciju un semināru norisei – datoriem, projektoriem, televizoriem, interaktīvajām tāfelēm – kas ir noderīgi gan kā palīg līdzekļi lekciju vadīšanā, gan arī studiju rezultātu novērtēšanai. Piemēram, studentu prezentācijas prasmes tiek trenētas un pārbaudītas, daudzos studijuursos prezentējot grupu un individuālos darbus, kur tiek izmantoti projektori un atbilstoša prezentāciju programmatūra. Studiju programmas īstenošanai nav nepieciešamas speciāli aprīkotas laboratorijas vai citi specifiski resursi.

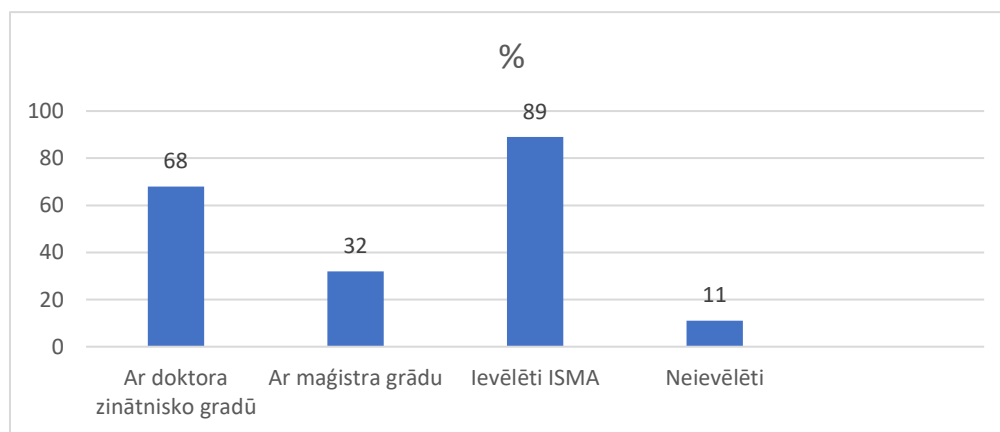
Lai nodrošinātu studentiem piemērotu vidi augstu studiju rezultātu sasniegšanai, dažādām nodarbībām tiek izmantotas atbilstošas telpas, piemēram, vairākās auditorijās ir viegli pārvietojami krēsli ar piestiprinātu nelielu galdu pierakstiem, tādējādi nepieciešamības gadījumā šajās telpās ir viegli organizēt darbu pāros, lielākās vai mazākās grupās.

Studējošajiem ir brīvi pieejama bibliotēka kopējā platībā 286m² ar plašu grāmatu un zinātnisko rakstu klāstu, kas regulāri tiek papildināts. Augstskola abonē pieeju elektronisko resursu platformai EBSCOhost, kuru studējošie var izmantot, pieslēdzoties no jebkura datora sev ērtā vietā un laikā, kas nodrošina brīvu piekļuvi informācijai, gatavojoties pārbaudījumiem, izstrādājot studiju un noslēguma darbus. ISMA mācībspēki regulāri publicē zinātniskus rakstus brīvi pieejamos zinātniskos krājumos, piemēram, ResearchGate.net un Academia.edu resursos. ISMA studējoši arī ir aicināti reģistrēties resursos un lietot brīvi pieejamu informāciju zinātniskos nolūkos.

4. Mācībspēki

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Studiju programmā iesaistīto mācībspēku sastāvs kopumā ir samērā stabils, (skat. 12.attēlu). Ir saglabājusies līdzīga attiecība starp programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku skaitu ar doktora zinātnisko grādu un maģistra izglītību, savukārt nedaudz pieaudzis ievēlēto mācībspēku īpatsvars.

Attēls Nr. 12. Mācībspēku procentuālais sadalījums maģistra studiju programmā 2019.-2022.gg.

Vairāki ISMA mācībspēki turpina darbu maģistra studiju programmā jau ilgstošus gadus, piemēram, M.Živitere, V.Riaščenko, D.Zmičerevska, M.Grinčuks, V.Gopejenko. Taču ir

piesaistīti arī vairāki jauni mācībspēki ar ievērojamu pieredzi pedagoģiskajā darbā un praktiskajā uzņēmējdarbībā, piemēram, J.Viržbickis, Z.Oborenko.

Ir studiju programmā iesaistītie mācībspēki, kuri pārskata periodā ieguvuši doktora grādu: V.Djakona, I.Linde, J.Lukjanova un T.Odinokova. Kaut arī daļa mācībspēku vēl nav noslēguši savas studijas doktorantūrā, tomēr viņu praktiskā darba pieredze ir ļoti nozīmīga un vērtīga studiju procesā, sniedzot studējošajiem skaidru priekšstatu par teorētisko zināšanu pielietošanu praksē, turklāt praktiski visi mācībspēki aktīvi darbojas zinātniskās pētniecības laukā.

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums.

Saskaņā ar „Augstskolu likuma” 27.pantu, ISMA akadēmisko personālu veido: profesori, asociētie profesori, docenti, vadošie pētnieki, lektori, pētnieki, asistenti. Akadēmiskie amati ISMA tiek ieņemti atbilstoši Latvijas Republikas likumdošanai, vēlēšanu kārtībā, ko nosaka augstskolas „Nolikums par vēlēšanām akadēmiskajos amatos ISMA”. Nolikumā iekļauti docētāju kvalifikācijas un atbilstības kritēriji atbilstoši „Augstskolu likuma” 28.,30., 32., 36., 37., 38. un 40. pantam.

Studiju programmā iesaistītie mācībspēki īsteno tos studiju kursus, kuros viņu pieredze ir visnozīmīgākā.

Praktiķu piesaistīšana mācību procesā ir viena no studiju programmas prioritātēm, jo tā ir nozīmīga konkurētspējīgā priekšrocība, ko novērtē ISMA studenti. Tāpēc regulāri tiek pieaicināti arī vieslektori ne tikai pilna studiju kursa apguvei, bet arī atsevišķu tēmu iztirzāšanai. Daļa no šādām lekcijām un semināriem tiek organizēta konkrētām studentu grupām attiecīgā studiju kursa ietvaros, daļa ir plaši pieejamas jebkuram interesentam ISMA.

ISMA mācībspēki aktīvi līdzdarbojas studiju programmas pilnveidē, studiju kursu aktualizācijā, metodiskajā darbā, kā arī nemitīgi pašpilnveidojas tālākizglītībasursos, semināros, tālākās studijās, piedalās zinātniskajā pētniecībā, konferencēs, projektos. Zinātniskās darbības rezultāti tiek iestrādāti studijuursos, iepazīstinot arī studentus ar jaunākajām tendencēm nozarē.

Lai paaugstinātu mācībspēku kvalifikāciju, vadoties no akreditācijas ekspertu rekomendācijām, programmas mācībspēki izgāja sekojošus kursus. Kursus sagatavoja pašiem spēkiem, kā arī piesaistot ekspertus.

Izstrādāti valodu līmeņa pārbaude un valodu kursi – notiks 2022.g. rudenī

Jau notika kvalifikācijas celšanas kursi:

1. Starpkultūru komunikācija modernajā izglītības vidē – rīki un mērķi (28.01.2022)
2. Studiju virziena akreditācijas procesa īstenošanas posmi new (28.01.2022)
3. Zinātniskie pētījumi (28.01.2022)
4. Darbs ar bibliogrāfiju akadēmiskajos pētījumos (21.04.2022)
5. Zinātniskā raksta publikācija. (22.04.2022).

4.3. Informācija par maģistra studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus.

Tabula Nr.4. Akadēmiskā personāla publikāciju piemēri, indeksēti Scopus datubāzē

Akadēmiskais personāls	Publikācija
Spica I. Berzina B. Spics E.	The analysis of indicators characterising innovations and technological business environment in Latvia. Conference proceedings Proceedings of the European Conference on Innovation and Entrepreneurship, ECIE Volume 2, Pages 1004 - 1012 2019 14th European Conference on Innovation and Entrepreneurship, ECIE 2019, 19 September 2019 - 20 September 2019.
Lemberski I. Gopejenko V.	Semi-Automatic Asynchronous Logic Synthesis in XILINX: Design Flow and Case Study. Conference Proceedings IFAC-PapersOnLine Open Access Volume 52, Issue 27, Pages 50 - 55 2019 16th IFAC Conference on Programmable Devices and Embedded Systems, PDES 2019, 29 October 2019 - 29 October 2019.
Chaiko Y. Kunicina N. Patlins A. Zhiravetska A.	Advanced practices: Web technologies in the educational process and science. Institute of Industrial Electronics and Electrical Engineering, Feee Riga Technical University, Riga, Latvia.
Oborenko Z. Rivza B. Rivza P.	An AHP – Based assessment of scenarios for promoting employment of people with disabilities in Latvia. Journal Rural Sustainability Research Open Access Volume 43, Issue 388, Pages 67 – 74 2020.
Lukjanova J. Odinokova T. Zahars V.	Latvian Peat Industry-to Be or Not to Be? Conference Proceedings, E3S Web of Conferences Open Access Volume 174 18 June 2020 Article number 02008 5th International Innovative Mining Symposium, IIMS 2020, 19 October 2020 - 21 October 2020.
Demianchuk M. Bezpartochnyi M. Filipishyna L. Živitere M.	The model of achieving a balanced balance between economic efficiency and ecological-social responsibility of digitalized enterprise. Journal of Optimization in Industrial Engineering Volume 14, Issue 1, Pages 63 - 70 December 2021.

4.5. Akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.

Ņemot vērā, ka ISMA vadība aktīvi motivē mācībspēkus un darbiniekus uz pētniecisko un zinātnisko darbu, atbalstot un stimulējot arī materiāli, kā arī pašā augstskolā tiek organizētas vairākas ikgadējās konferences (*Information Technologies and Management, Open learning and Distance Education*), sadarbībā ar Biznesa kompetenču centru – Business Competences, Trade Marketing, Business Environment u.c. pasākumi, kuros darbinieki tiek rosināti piedalīties, gandrīz visi studiju programmā iesaistītie mācībspēki aktīvi nodarbojas ar zinātnisko pētniecību, piedalās konferencēs, izstrādā rakstus un publikācijas, iesaistās dažādos projektos gan Latvijā, gan ārvalstīs. Zinātniskās darbības process un rezultāti tiek integrēti studiju procesā gan iepazīstinot studentus ar jaunākajiem vadībzinātnes nozares atklājumiem, metodēm, modeļiem, gan veicinot studējošo līdzdalību pētījumu izstrādē.

Minētajā periodā notika 17 kvalifikācijas pacelšanas kursi (arī attalināti), sadarbība ar Ukrainas Kazahstānas partneriem, to izgāja vairāk par 600 ārzemju augstskolu mācībspēkiem. Kursu izstrādē un pasniegšanā tika iesaistīti programmas mācībspēki: Z. Oborenko, J. Dehtjare, V. Riasčenko, T. Lapaine, un vairāki citi.

Minētāja laika periodā esošie ISMA virziena un programmas mācībspēki atjaunoja savu dalību LZP, kā arī iestājas jauni – A. Djakona, J. Lukjanova. Kopumā 2022.gada sākumā par LZP biedriem kļuva 7 virziena mācībspēki.

Mācībspēki ir aicināti regulāri publicēties pašmāju izdevumos, piemēram, žurnālā Education and Economics, kurš sākot no 2021.gada ir indeksējams Copernicus datu bāzē, tuvāka laika mērķis – Scopus indeksācijas iekļaušana.

Daži piemēri, kas nozīmīgi tieši maģistrantūras studiju procesam un studiju kursu pilnveidei, apkopoti 5. tabulā.

Tabula Nr. 5. Mācībspēku zinātniskās darbības piemēri, kas izmantoti studiju procesa pilnveidē

Iesaistītie mācībspēki	Pētījums/ publikācija/ projekts/ praktiskā darbība	Atbilstošie studiju kursi
Djakona V. Verdenhofa O.	Djakona V., Verdenhofa O., Dehtjare J., Čelika M. Management of intellectual capital in the conditions of transforming education ATEE conference proceedings. LU University, June 7th -8th, 2019. Theses submitted	Cilvēkresursu vadība un attīstība Starptautiskās tiesības komercdarbības jomā
Spīča I.	The Analysis of Indicators Characterising Innovations and Technological Business Environment in Latvia. Proceedings of the 14th European Conference on Innovation and Entrepreneurship. University of Peloponnese, Kalamata, Greece, 19-20 September 2019, 1004-1012.	Uzņēmējdarbības ekonomika
Riashchenko V. Živitere M.	The Development of the innovative capacity of Latvia. 11th International Technology, Education and Development Conference, March 6-8, Valencia (Spain). Pages 10071–10074. ISBN: 978-84-617-8491-2	Inovatīvā darbība Stratēģiskās vadības koncepcijas Pētniecības metodes
Spica I.	Spica I., Berzina B., Spics E. Comparative analysis of the formation of intellectual capital at the university. MDPI AG, Open Access Volume 6, Issue 3 March 2021 Article number 31, 23065729	Uzņēmējdarbības ekonomika
Linde I.	Pukala R., Linde I. The Impact of IT Risks on the Development of Innovative Start-Up of Mining Enterprises. Conference Proceedings, E3S Web of Conferences Open Access Volume 17418 June 2020 Article number 020085th International Innovative Mining Symposium, IIMS 2020, 19 October 2020 - 21 October 2020	Vadībzinības un līderība Inovatīvā darbība
Živitere M.	Demianchuk M., Bezpartochnyi M., Filipishyna L., Živitere M. The model of achieving a balanced balance between economic efficiency and ecological-social responsibility of digitalized enterprise. Journal of Optimization in Industrial Engineering Volume 14, Issue 1, Pages 63 - 70 December 2021	Pētniecības metodes
Oborenko Z. Rivza B. Rivza P.	Oborenko Z., Rivza B., Rivza P. An AHP – Based assessment of scenarios for promoting employment of people with disabilities in Latvia. Journal Rural	Cilvēkresursu vadība un attīstība

Izpētes rezultāti un atziņas, kas gūtas, sagatavojot pētījumus un publikācijas, tiek iestrādāti atbilstošajos studijuursos, piemēram, izmantojot situāciju analīzē, piedāvājot instrumentus un tehnoloģijas izpētei vai lēmumu pieņemšanā vai kā labās prakses piemēri.

4.6. Mācībspēku sadarbības novērtējums. Studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros.

Pilnībā izprotot mācībspēku sadarbības nozīmi, ISMA īsteno mācībspēku sadarbību trijos blokos:

1. Mācībspēku sadarbība studiju programmu un studiju kursu aprakstu izstrādē un aktualizēšanā.
2. Mācībspēku sadarbība metodiskā darba pilnveidošanā.
3. Mācībspēku sadarbība zinātniskās jaunrades jomā.

Lai nodrošinātu starppriekšmetu sasaisti un saskaņotas prasības attiecībā pret studiju rezultātu sasniegšanu, kā arī tiktu izslēgta nevajadzīga satura dublēšanās, studiju kursu saturs regulāri tiek apspriests un apstiprināts, sadarbojoties studiju programmā iesaistītajiem mācībspēkiem un studiju virziena padomes dalībniekiem. Tas notiek gan Padomes sēdēs, gan katedru sanāksmēs, gan arī mācībspēkiem individuāli tiekoties neformālā gaisotnē, lai savstarpēji dalītos ar informāciju un saskaņotu darbību savos studijuursos.

Regulāri notiek mācībspēku dalīšanās ar pieredzi jaunu, mūsdienīgu apmācības metožu izmantošanā, e-vides iespēju apguvē, radošas domāšanas attīstīšanā un tamlīdzīgu jautājumu apspriešana ikgadējās konferences „*Open Learning and Distance Education*” ietvaros, kas 2022.gada janvārī notika jau 20.reizi. Konferences laikā ir iespēja iepazīties ar jaunākajiem pētījumiem un atklājumiem, noklausoties referentu uzstāšanos, kā arī tikt klātienē ar kolēģiem no dažādām Latvijas un ārvalstu izglītības iestādēm un citām organizācijām.

Sākot ar 2019. gada aprīli, ISMA ir uzsākusi jaunu iniciatīvu, kas arī vērsta uz mācībspēku sadarbības veicināšanu pedagoģiski-metodiskajā darbā. 2019.gada 23.-26.aprīlī ISMA risinājās pirmā Erasmus+ Mācību un prakses nedēļa (*Erasmus+ Staff Teaching and Training Week at ISMA University*). Neformālā atmosfērā dalībniekiem bija iespējas pārrunāt aktuālākās augstākās izglītības problēmas, izstrādāt ieteikumus studentu mobilitātes veicināšanai, kā arī dalīties pieredzē par mācību procesa īstenošanas specifiku Ukrainā, Lietuvā, Portugālē un citās valstīs. ISMA pasākums guva lielu atsaucību mācībspēku vidū, un ir plānots turpināt šo iniciatīvu, aicinot vieslektoros vadīt seminārus un lekcijas studentiem un pasniedzējiem par aktualitātēm dažādās nozarēs.

Pielikumi

1.Pielikums. Profesionālā maģistra studiju programmas “Uzņēmējdarbības vadība” atbilstība valsts izglītības standartam

(2014.gada 26.augusta MK noteikumiem Nr.512 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās
augstākās izglītības valsts standartu”)

Kā redzams tabulā, kurā apkopota atbilstība Ministru kabineta 2014.gada 26.augusta noteikumu Nr.512 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” (<https://likumi.lv/ta/id/268761>) prasībām, studiju programma pilnībā izpilda visas noteikumos formulētās satura sadaļas. Studiju kursu apjoms gan nozares teorijā un praksē, gan pētniecības un jaunrades darba un vadībzinību jomā pārsniedz obligāto, savukārt prakses apjoms un valsts pārbaudījuma apjoms pilnībā sakrīt ar standartā noteikto.

Prasības atbilstoši standartam	Standartā noteiktais	Programmas rādītāji 80 KP	Programmas rādītāji 44 KP
Studiju programmas apjoms (KP)	Maģistra programmas apjoms ir vismaz 40 kredītpunktu.	80 KP	44 KP
Studiju programmas īstenošanas ilgums	Maģistra programmas pilna laika studiju ilgums ir viens līdz divi gadi.	Pilna laika klātie – 2 gadi Nepilna laika neklātie – 2 g. 5mēn.	Pilna laika klātie – 1 gads 1 mēnesis Nepilna laika neklātie – 1 g. 5mēn.
Programmu daļas un to apjoms (obligātā, ierobežotās izvēles, izvēles), t.s. noslēguma darba apjoms	studiju kursi, kas nodrošina jaunāko sasniegumu padziļinātu apguvi nozares (profesionālās darbības jomas) teorijā un praksē vismaz piecu kredītpunktu apjomā;	20 KP	10 KP
	pētnieciskā darba, jaunrades darba, projektēšanas darba un vadībzinību studiju kursi vismaz triju kredītpunktu apjomā;	14 KP	8 KP
	prakse vismaz 26 kredītpunktu apjomā, ja tā ir paredzēta akadēmiskās bakalaura studiju programmas beidzējiem, vai vismaz sešu kredītpunktu apjomā, ja tā ir paredzēta bakalaura programmas beidzējiem.	26 KP	6 KP
	valsts pārbaudījums, kura sastāvdaļa ir maģistra darba vai diplomdarba (diplomprojekta) izstrādāšana un aizstāvēšana, vismaz 20 kredītpunktu apjomā	20 KP	20 KP
Kontaktstundu apjoms (%)	No maģistra programmas apjoma (izņemot to apjomu, kas paredzēts praksei un	Pilna laika studijās – ne mazāk kā 12 kontakstundas uz 1 KP	Pilna laika studijās – ne mazāk kā 12 kontakstundas uz 1 KP

Prasības atbilstoši standartam	Standartā noteiktais	Programmas rādītāji 80 KP	Programmas rādītāji 44 KP
	maģistra darba vai diplomdarba (diplomprojekta) izstrādei) pilna laika studijās ne mazāk kā 30 procentus veido kontaktstundas.	(kas veido 30% no programmas apjoma, izņemot to apjomu, kas paredzēts praksei un maģistra darba izstrādei).	(kas veido 30% no programmas apjoma, izņemot to apjomu, kas paredzēts praksei un maģistra darba izstrādei).
Obligātais saturs atbilstoši standarta prasībām	Maģistra programmas obligāto saturu veido:		
	studiju kursi, kas nodrošina jaunāko sasniegumu padziļinātu apguvi nozares (profesionālās darbības jomas) teorijā un praksē	<p>Starptautiskās uzņēmējdarbības aktualitātes – 2 KP</p> <p>Uzņēmējdarbības ekonomika – 2 KP</p> <p>Uzņēmējdarbības normatīvais regulējums – 2 KP</p> <p>Starptautiskā mārketinga vadīšana – 4 KP</p> <p>Stratēģiskās vadības koncepcijas – 2 KP</p> <p>Cilvēkresursu vadība un attīstība – 4 KP</p> <p>Informācijas sistēmas vadītājiem – 2 KP</p> <p>Finanšu analīze un plānošana – 2 KP</p>	<p>Stratēģiskās vadības koncepcijas – 2 KP</p> <p>Cilvēkresursu vadība un attīstība – 4 KP</p> <p>Informācijas sistēmas vadītājiem – 2 KP</p> <p>Finanšu analīze un plānošana – 2 KP</p>
	pētnieciskā darba, jaunrades darba, projektēšanas darba un vadīzinību studiju kursi	<p>Vadīzinības un līderība – 4 KP</p> <p>Saimnieciskās darbības analīze – 2 KP</p> <p>Inovatīvā darbība – 2 KP</p> <p>Pētniecības metodes – 2 KP</p> <p>Uzņēmējdarbības procesu modelēšana – 2 KP</p> <p>Starptautiskās tiesības komercdarbības jomā – 2 KP</p>	<p>Inovatīvā darbība – 2 KP</p> <p>Pētniecības metodes – 2 KP</p> <p>Uzņēmējdarbības procesu modelēšana – 2 KP</p> <p>Starptautiskās tiesības komercdarbības jomā – 2 KP</p>
	Papildus maģistra programmas obligātajā saturā ietver arī studiju kursus, kuri nodrošina profesionālās kompetences sasniegšanu uzņēmējdarbībā (inovācijas, uzņēmumu organizācija un dibināšana, vadīšanas metodes, projektu izstrādes un vadīšanas pamati, lietvedības un finanšu uzskaites sistēma, zināšanas	<p>Starptautiskās uzņēmējdarbības aktualitātes</p> <p>Uzņēmējdarbības ekonomika</p> <p>Uzņēmējdarbības normatīvais regulējums</p> <p>Starptautiskā mārketinga vadīšana</p> <p>Stratēģiskās vadības koncepcijas</p>	<p>Stratēģiskās vadības koncepcijas</p> <p>Cilvēkresursu vadība un attīstība</p> <p>Finanšu analīze un plānošana</p> <p>Inovatīvā darbība</p> <p>Uzņēmējdarbības vadības modelēšana</p>

Prasības atbilstoši standartam	Standartā noteiktais	Programmas rādītāji 80 KP	Programmas rādītāji 44 KP
	par darba tiesisko attiecību regulējumu, tai skaitā par sociālā dialoga veidošanu sabiedrībā, kā arī zināšanas par citām novitātēm uzņēmējdarbības vai iestādes vadīšanā), ja tie nav apgūti zemāka līmeņa studiju programmā.	Cilvēkresursu vadība un attīstība Finanšu analīze un plānošana Vadībzinības un līderība Saimnieciskās darbības analīze Inovatīvā darbība Uzņēmējdarbības vadības modelēšana	
Atbilstība Vides aizsardzības likuma un Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma noteiktajām prasībām	Ja studējošais Vides aizsardzības likumā un Civilās aizsardzības likumā noteiktās prasības nav apguvis zemāka līmeņa studiju programmā, viņš tās apgūst papildus maģistra programmai.	Ja studējošais Vides aizsardzības likumā un Civilās aizsardzības likumā noteiktās prasības nav apguvis zemāka līmeņa studiju programmā, viņš tās apgūst studiju kursā „Vides, darba un civilā aizsardzība” 2KP apjomā.	
Piešķiramais grāds	Pēc maģistra programmas apguves piešķir profesionālo maģistra grādu nozarē (profesionālās darbības jomā), kā arī piektā līmeņa profesionālo kvalifikāciju.	Profesionālais maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā Kvalifikācija „Organizācijas vadītājs”	
Studiju turpināšanas iespējas	Profesionālais maģistra grāds dod tiesības, izpildot uzņemšanas prasības attiecīgajā doktora studiju programmā, turpināt izglītību doktora studiju programmā.	Tiesības turpināt studijas doktorantūrā.	
Studiju programmas apguves vērtēšanas pamatprincipi un kārtība			
	Vērtējot otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju rezultātus, ievēro šādus pamatprincipus: 45.1. vērtēšanas atklātības princips – atbilstoši izvirzītajiem programmu mērķiem un uzdevumiem, kā arī studiju kursu mērķiem un uzdevumiem ir noteikts prasību kopums studiju rezultātu sasniegšanas vērtēšanai; 45.2. vērtējuma obligātuma princips – nepieciešams iegūt sekmīgu vērtējumu par visu programmas satura apguvi;	Gan izstrādājot studiju kursu saturu, plānojot studējošo patstāvīgā darba prasības un novērtēšanu, gan organizējot studējošo iepazīstināšanu ar studiju programmas izpildes prasībām un vērtējot studējošo sasniegumus atsevišķos studijuursos un studiju programmas apguvi kopumā, tiek ņemti vērā vērtēšanas pamatprincipi – vērtēšanas atklātības princips, vērtējuma obligātuma princips, vērtējuma pārskatīšanas iespēju princips, vērtēšanā izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips. Šo principu piemērošanas kārtība noteikta dokumentā „ISMA Studiju pārbaudījumi un to organizēšanas kārtība”.	

Prasības atbilstoši standartam	Standartā noteiktais	Programmas rādītāji 80 KP	Programmas rādītāji 44 KP
	45.3. vērtējuma pārskatīšanas iespēju princips – augstskola nosaka kārtību iegūtā vērtējuma pārskatīšanai; 45.4. vērtēšanā izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips – programmas apguves vērtēšanā izmanto dažādus pārbaudes veidus.		
	Studiju rezultātu sasniegšanas pakāpi vērtē 10 ballu skalā vai ar vērtējumu "ieskaitīts/neieskaitīts".	Studējošo sasniegumi studiju programmā tiek vērtēti 10 ballu skalā. Tas attiecas gan uz visiem studiju kursiem, gan uz prakses vērtējumu, gan noslēguma pārbaudījuma – maģistra darba izstrāde un aizstāvēšana – vērtēšanu.	
	Studiju rezultātu vērtējumi 10 ballu skalā ir šādi: 47.1. izcili (10) – zināšanas, prasmes un kompetence pārsniedz programmas, studiju moduļa vai studiju kursa apguves prasības, liecina par spēju veikt patstāvīgus pētījumus un dziļu problēmu izpratni; 47.2. teicami (9) – zināšanas, prasmes un kompetence pilnībā atbilst programmas, studiju moduļa vai studiju kursa apguves prasībām, iegūta prasme patstāvīgi lietot iegūtās zināšanas; 47.3. ļoti labi (8) – pilnīgi izpildītas programmas, studiju moduļa vai studiju kursa apguves prasības, tomēr atsevišķos jautājumos nav pietiekami dziļas izpratnes, lai zināšanas patstāvīgi lietotu sarežģītāku problēmu risināšanā; 47.4. labi (7) – kopumā izpildītas programmas, studiju moduļa vai studiju kursa apguves prasības, tomēr dažkārt konstatējama neprasme iegūtās zināšanas izmantot patstāvīgi; 47.5. gandrīz labi (6) – izpildītas programmas, studiju moduļa vai studiju kursa apguves prasības, tomēr vienlaikus konstatējama nepietiekami	Studiju kursu vērtējumiem atbilst šādas prasības: Ļoti augsts līmenis (10 - izcili , 9 – teicami) 10- Zināšanas, prasmes un kompetence atbilst un pārsniedz mācību kursa prasības; ir apguvis zināšanas un prasmes tādā līmenī, ka spēj mācību saturu uztvert, iegaumēt, reproducēt, izmantot pēc parauga līdzīgā situācijā, kā arī spēj to patstāvīgi izmantot jaunu zināšanu apguvei un radošu uzdevumu risināšanai. 9 - Zināšanas, prasmes un kompetence atbilst mācību kursa prasībām; prot risināt atbilstošas problēmas, pamatot un loģiski argumentēt domu, saskatīt un izskaidrot likumsakarības. Augsts līmenis (8 – ļoti labi, 7 - labi) 8 – Zināšanas, prasmes un kompetence atbilst mācību kursa prasībām; mācību satura pamatjautājumos pauž personisko attieksmi vairāk konstatācijas nekā analīzes līmenī. 7 – Zināšanas, prasmes un kompetence atbilst mācību kursa prasībām, taču dažkārt konstatējama neprasme iegūtās zināšanas patstāvīgi izmantot. Vidējais līmenis (6 – gandrīz labi, 5 - viduvēji, 4 – gandrīz viduvēji) 6 – Zināšanas, prasmes un kompetence atbilst mācību kursa prasībām; dažreiz trūkst padziļināta problēmas izpratne nespēj pilnvērtīgi pielietot zināšanas praksē, bet prot izmantot zināšanas un prasmes pēc parauga. 5 – Zināšanas, prasmes un kompetence daļēji atbilst mācību kursa prasībām; trūkst kompetences zināšanu pielietošanai praksē. 4 – Zināšanas atbilst minimālām kursa prasībām. Zems līmenis (3 – 1 – negatīvs vērtējums) 3 – Virspusējas zināšanas par studiju kursa svarīgākajām pamatproblēmām. 2 – Virspusēji apgūti atsevišķi studiju kursa jautājumi. 1 – Pilnībā nav apguvis kursa pamatinformāciju. Nav izpratnes par studiju kursa pamatproblemātiku.	

Prasības atbilstoši standartam	Standartā noteiktais	Programmas rādītāji 80 KP	Programmas rādītāji 44 KP
	<p>dziļa problēmas izpratne un neprasme izmantot iegūtās zināšanas;</p> <p>47.6. viduvēji (5) – kopumā apgūta programma, studiju modulis vai studiju kurss, tomēr konstatējama nepietiekama dažu problēmu nepietiekama dažu problēmu pārzināšana un neprasme izmantot iegūtās zināšanas;</p> <p>47.7. gandrīz viduvēji (4) – kopumā apgūta programma, studiju modulis vai studiju kurss, tomēr konstatējama nepietiekama dažu pamatkonceptu izpratne, ir ievērojamas grūtības iegūto zināšanu praktiskā izmantošanā;</p> <p>47.8. vāji (3) – zināšanas ir virspusējas un nepilnīgas, studējošais nespēj tās lietot konkrētās situācijās;</p> <p>47.9. ļoti vāji (2) – ir virspusējas zināšanas tikai par atsevišķām problēmām, lielākā daļa programmas, studiju moduļa vai studiju kursa nav apgūta;</p> <p>47.10. ļoti, ļoti vāji (1) – nav izpratnes par priekšmeta pamatproblemātiku, nav gandrīz nekādu zināšanu studiju kursā, studiju modulī vai programmā.</p>		
	<p>Programmas noslēdzas ar valsts pārbaudījumiem, kuru sastāvdaļa ir bakalaura vai maģistra (diplomdarba/ diplomprojekta) darba izstrādāšana un aizstāvēšana un kurus vērtē valsts pārbaudījuma komisija (turpmāk – komisija).</p>	<p>Studiju programmas noslēgumā studējošais izstrādā un aizstāv maģistra darbu, ko vērtē valsts pārbaudījuma komisija.</p>	
<p>Studiju prakses raksturojums</p>	<p>Praksi īsteno saskaņā ar prakses līgumu par prakses vietas nodrošināšanu vai saskaņā ar augstskolas lēmumu par prakses vietu nodrošināšanu pašā augstskolā. Prakses līgumu augstskola slēdz ar darba devēju. Prakses līgumā vai</p>	<p>Studiju programmas ietvaros paredzētas divas prakses attiecīgi 20 KP un 6 KP apjomā, kuru laikā studējošais iepazīstas ar prakses vietas organizatorisko struktūru, novērtē uzņēmuma pārvaldes</p>	<p>Studiju programmas ietvaros paredzēta prakse 6 KP apjomā, kuras laikā studējošais iepazīstas ar prakses vietas organizatorisko struktūru, novērtē uzņēmuma pārvaldes principus, dažādus tā</p>

Prasības atbilstoši standartam	Standartā noteiktais	Programmas rādītāji 80 KP	Programmas rādītāji 44 KP
	<p>augstskolas lēmumā par prakses vietu nodrošināšanu ietver prakses mērķus, uzdevumus, prakses norises plānojumu, prakses sasniegumu vērtēšanas kārtību, kā arī pušu pienākumus un atbildību. Prakses mērķi studējošais sasniedz, pamatojoties uz iegūtajām zināšanām, prasmēm, kompetenci un iepriekšējo darba pieredzi. Nosakot prakses mērķus un uzdevumus, prakses saturā iekļauj arī studējošā iepazīšanos ar attiecīgās prakses organizācijas pārvaldes struktūru un darbības principiem. Prakses mērķu un uzdevumu noteikšanā, kā arī prakses izvērtējumā piedalās to organizāciju pārstāvji, ar kurām noslēgts līgums par prakses īstenošanu. Augstskola noteiktu prakses daļu var īstenot arī studiju sākuma posmā, lai veidotu un nostiprinātu studējošo priekšstatu par apgūstamo profesiju.</p>	<p>principus, dažādus tā darbības aspektus un stuktūrvienību darbu, kā arī ievāc citu nepieciešamo informāciju maģistra darba izstrādei, balstoties uz maģistra darba vadītāja uzdevumiem</p> <p>Prakses organizēšanas, īstenošanas un aizstāvēšanas kārtību ISMA nosaka Nolikums par studiju praksēm.</p> <p>ISMA Karjeras centra vadītājs regulāri satiekas ar vietējo un ārzemju darba devēju pārstāvjiem, stimulējot tos piedāvāt arī apmaksātas prakses vietas. Lai studējošie varētu atbilstoši programmas prasībām iziet praksi un veikt visus tās uzdevumus, starp ISMA augstskolu un darba devējiem ir noslēgti vairāki divpusējie līgumi par prakses vietu nodrošināšanu. Tiek slēgti atsevišķi trīspusējie mācību prakses līgumi starp augstskolu, prakses vietu un praktikantu uz konkrētu laiku konkrēto prakses uzdevumu veikšanai.</p> <p>Prakses uzdevumi un gaita aprakstīti prakses studiju kursa aprakstos. Prakses vērtējumā tiek ņemts vērā praktikanta raksturojums no prakses vietas un atsauksme par prakses atskaiti vai pirmsdiploma prakses uzdevumu izpildes novērtējums.</p>	<p>darbības aspektus un stuktūrvienību darbu, kā arī ievāc citu nepieciešamo informāciju maģistra darba izstrādei, balstoties uz maģistra darba vadītāja uzdevumiem.</p>

2.Pielikums

Profesionālā maģistra studiju programma "Uzņēmējdarbības vadība" 80 KP,
pilna laika studijas, ilgums 2 gadi

Studiju kursa nosaukums	KP	Plānojums			
		1.kurss		2.kurss	
		Semestris			
		1.sem.	2.sem.	3.sem.	4.sem.
Studiju kursi, kas nodrošina jaunāko sasniegumu padziļinātu apguvi nozares teorijā un praksē					
Starptautiskās uzņēmējdarbības aktualitātes	2	2			
Uzņēmējdarbības ekonomika	2	2			
Starptautiskā mārketinga vadīšana	4	4			
Stratēģiskās vadības koncepcijas	2			2	
Cilvēkresursu vadība un attīstība	2			2	
Informācijas sistēmas vadītājiem	2			2	
Finanšu analīze un plānošana	2			2	
Pētnieciskā darba, jaunrades darba, projektēšanas darba un vadībinību studiju kursi					
Vadībinības un līderība	4	4			
Saimnieciskās darbības analīze	2	2			
Inovatīvā darbība	2			2	
Pētniecības metodes	2	2			
Uzņēmējdarbības procesu modelēšana	2			2	
Starptautiskās tiesības komercdarbības jomā	2			2	
Lietišķā komunikācija svešvalodā/ Latviešu valoda ārvalstniekiem	2	2			
Vides, darba un civilā aizsardzība/ Lietišķā komunikācija svešvalodā	2			2	
Prakse					

Profesionālā maģistra studiju programma "Uzņēmējdarbības vadība" 44 KP, pilna laika studijas, ilgums 1 gads 1 mēnesis

Studiju kursa nosaukums		KP	Plānojums		
			1.kurss	2.kurss	
			Semestris		
			1.sem.	2.sem.	3.sem.
Studiju kursi, kas nodrošina jaunāko sasniegumu padziļinātu apguvi nozares teorijā un praksē					
Stratēģiskās vadības koncepcijas		2	2		
Cilvēkresursu vadība un attīstība		2	2		
Informācijas sistēmas vadītājiem		2	2		
Finanšu analīze un plānošana		2	2		
Pētnieciskā darba, jaunrades darba, projektēšanas darba un vadībzinību studiju kursi					
Inovatīvā darbība		2	2		
Pētniecības metodes		2	2		
Uzņēmējdarbības procesu modelēšana		2	2		
Starptautiskās tiesības komercdarbības jomā		2	2		
Vides, darba un civilā aizsardzība/ Lietišķā komunikācija svešvalodā		2	2		
Prakse					
Kvalifikācijas prakse		6	2	4	
Valsts pārbaudījums, t.sk.maģistra darba izstrādāšana un aizstāvēšana		20		16	4

3.Pielikums

Studiju program. kods	Studiju programmas nosaukums	2021 (Pilna laika)																							
		Studējošie pavisam	I kurss				II kurss				III kurss				IV kurss				Absolventi						
			latv.	kr.	ang.	Kopā:	latv.	kr.	ang.	Kopā:	latv.	kr.	ang.	Kopā:	latv.	kr.	ang.	Kopā:	latv.	kr.	ang.	Kopā:			
41343	„Apdrošināšana” (1.līm.)																								
41343	„Finanses un banku lietas” (1.līm.)																								
41345	„Uzņēmējdarbība nekustamā īpašuma sfērā” (1.līm.)	2						1		1	2								1		1				
41811	„Uzņēmējdarbība restorānu biznesā” (1.līm.)	5	1		2	3		2			2								4		4				
41481	„Lietišķās informācijas tehnoloģijas” (1.līm.)	4	2		2	4													2		2				
42345	„Uzņēmējdarbības vadība” (bak.)	430	11		83	94		13		91	104		17		135	152		10	33	37	80	8	25	8	41
42345	„Tūrisma uzņēmējdarbības vadītājs” (bak.)	297	8		40	48		10		40	50		3		90	93		6	33	70	106				33
42481	„Informācijas sistēmas” (bak.)	172	3		28	31				56	56				51	51		3	12	19	34				13
47345	„Uzņēmējdarbības vadība” (maģ.)	277	5		137	142		3		132	135														104
47481	„Datorsistēmas” (maģ.)	102			34	34		1		67	68														45
51345	„Uzņēmējdarbības vadība”(dokt.)	41			18	18		2		13	15				1	1		1	5		7				
	Pavisam:	1330	30		344	374		32		400	432		20		277	297		20	83	126	227	13	27	8	243

Studiju program. kods	Studiju programmas nosaukums	Studējošie pavisam (nepilna laika)	2021 (Nepilna laika)																																							
			I kurss								II kurss								III kurss								IV kurss								Absolventi							
			latv.	kr.	ang.	Kopā:	latv.	kr.	ang.	Kopā:	latv.	kr.	ang.	Kopā:	latv.	kr.	ang.	Kopā:	latv.	kr.	ang.	Kopā:	latv.	kr.	ang.	Kopā:	latv.	kr.	ang.	Kopā:												
41343	„Apdrošināšana” (1.līm.)																																									
41343	„Finanses un banku lietas” (1.līm.)																																									
41345	„Uzņēmējdarbība nekustamā īpašuma sfērā” (1.līm.)																																									
41811	„Uzņēmējdarbība restorānu biznesā” (1.līm.)	3		1				1		1				1		2																										
41481	„Lietišķās informācijas tehnoloģijas” (1.līm.)	2						2																																		
42345	„Uzņēmējdarbības vadība” (bak.)	433		2				30		32		3				116		119		2				95		97		1	180	4		185		1	1							
42345	„Tūrisma uzņēmējdarbības vadītājs” (bak.)	98						5		5						8		8						30		30		52		3		55										
42481	„Informācijas sistēmas” (bak.)	142		1				13		14		2				37		39		1				40		41		48				48										
47345	„Uzņēmējdarbības vadība” (maģ.)	70						15		15						55		55															2		2							
47481	„Datorsistēmas” (maģ.)	42						12		12		1				29		30															1		1							
51345	„Uzņēmējdarbības vadība”(dokt.)																																									
	Pavisam:	790	4					75	79	9					246	255	3					165	168	1	280	7	288			4		4										

Studiju program. kods	Studiju programmas nosaukums	Studējošie pavisam	2020 (Pilna laika)																																				
			I kurss				II kurss				III kurss				IV kurss				Absolventi																				
			latv.	kr.	ang.	Kopā:	latv.	kr.	ang.	Kopā:	latv.	kr.	ang.	Kopā:	latv.	kr.	ang.	Kopā:	latv.	kr.	ang.	Kopā:																	
41343	„Apdrošināšana” (1.līm.)	x																																					
41343	„Finanses un banku lietas” (1.līm.)	1								1						1																							
41345	„Uzņēmējdarbība nekustamā īpašuma sfērā” (1.līm.)	3								1		1				2		2																					
41811	„Uzņēmējdarbība restorānu biznesā” (1.līm.)	11																																					
41481	„Lietišķās informācijas tehnoloģijas” (1.līm.)	5														2		3		5																			
42345	„Uzņēmējdarbības vadība” (bak.)	440						17		96		113		15		161		176		7		36		32		75		11		36		30		76		13	28	13	54
42345	„Tūrisma uzņēmējdarbības vadītājs” (bak.)	327						8		50		58		3		123		126		3		26		56		85		2		31		25		58		2	10	14	26
42481	„Informācijas sistēmas” (bak.)	172						1		48		49		1		67		68		1		12		18		31		5		12		7		24		3	4	4	11
47345	„Uzņēmējdarbības vadība” (maģ.)	306						11		127		138		2		166		168																					
47481	„Datorsistēmas” (maģ.)	112						1		42		43		1		68		69																					
51345	„Uzņēmējdarbības vadība”(dokt.)	48						2		15		17				3		3		1		6		3		10		3		13		2		18					
	Pavisam:	1425						40		379		422		23	2	593	626	12	80	109	201	21	92	64	176	37	85	79	201										

Studiju program. kods	Studiju programmas nosaukums	2020 (Nepilna laika)																												
		Studējošie pavisam (nepilna laika)	I kurss				II kurss				III kurss				IV kurss				Absolventi											
			latv.		kr.		ang.		Kopā:		latv.		kr.		ang.		Kopā:		latv.		kr.		ang.		Kopā:					
			nekl.	tālm.	nekl.	tālm.	nekl.	tālm.	nekl.	tālm.	nekl.	tālm.	nekl.	tālm.	nekl.	tālm.	nekl.	tālm.	nekl.	tālm.	nekl.	tālm.	nekl.	tālm.	nekl.	tālm.				
41343	„Apdrošināšana” (1.līm.)																													
41343	„Finanses un banku lietas” (1.līm.)																													
41345	„Uzņēmējdarbība nekustamā īpašuma sfērā” (1.līm.)																													
41811	„Uzņēmējdarbība restorānu biznesā” (1.līm.)	4	1	2			1	2	2																					
41481	„Lietiskās informācijas tehnoloģijas” (1.līm.)	4	1	2				1	2	1																				
42345	„Uzņēmējdarbības vadība” (bak.)	414	2	4			69	12	71	16	1			64	75	64	76	1	98	3	1	3	100	1	82	1	1	83		
42345	„Tūrisma uzņēmējdarbības vadītājs” (bak.)	157					9		9					39	29	39	29			30	22	4	22	34		1	21	2	1	23
42481	„Informācijas sistēmas” (bak.)	126	3	2			25	5	28	7	2			26	12	26	14	1	1	30		1		32		18	1		19	
47345	„Uzņēmējdarbības vadība” (maģ.)	64					14	16	14	16				34		34														
47481	„Datorsistēmas” (maģ.)	56	1				1	30	2	30				24		24														
51345	„Uzņēmējdarbības vadība”(dokt.)																													
	Pavisam:	825	8	10			119	63	127	73	4			129	174	129	178	2	158	25	6	25	166	2	121	4	2	125		
		825					200						307													127				

Studiju program. kods	Studiju programmas nosaukums	Studējošie pavisam	2019 (Pilna laika)																											
			I kurss				II kurss				III kurss				IV kurss				Absolventi											
			latv.	kr.	ang.	Kopā:	latv.	kr.	ang.	Kopā:	latv.	kr.	ang.	Kopā:	latv.	kr.	ang.	Kopā:	latv.	kr.	ang.	Kopā:								
41343	„Apdrošināšana” (1.līm.)	3	1			1	1	1	2																					uz Bak-1
41343	„Finanses un banku lietas” (1.līm.)	15	4	2			6	3	6	9																				uz Bak-1
41345	„Uzņēmējdarbība nekustamā īpašuma sfērā” (1.līm.)	4		1			1	1	2	3																				
41811	„Uzņēmējdarbība restorānu biznesā” (1.līm.)	16	2	5			7	1	8	9																				uz Bak-1
41481	„Lietiskās informācijas tehnoloģijas” (1.līm.)	8	1	1			2	1	5	6																				uz Bak-1
42345	„Uzņēmējdarbības vadība” (bak.)	480	3	47	206	256	2	37	38	77			35	17	52	30	40	25	95	23	27	12	62							uz Mg -12
42345	„Tūrisma uzņēmējdarbības vadītājs” (bak.)	406	1	40	213	254	3	19	28	50	10	24	29	63	6	21	12	39	3	10	8	21								uz Mg -2
42481	„Informācijas sistēmas” (bak.)	169	2	11	100	113	2	5	13	20	3	10	6	19	6	9	2	17	3	6	1	10								uz Mg -2
47345	„Uzņēmējdarbības vadība” (maģ.)	315	1	32	206	239	1	27	48	76																				uz Dr. -2
47481	„Datorsistēmas” (maģ.)	70	1	1	41	43		4	23	27																				
51345	„Uzņēmējdarbības vadība”(dokt.)	31																												
	Pavisam:	1517	16	140	766	924	15	114	150	290	13	69	52	140	43	79	41	163	38	76	35	149								

Studiju program. kods	Studiju programmas nosaukums	2019 (Nepilna laika)																													
		Studējošie pavisam	I kurss				II kurss				III kurss				IV kurss				Absolventi												
			latv.		kr.		ang.		Kopā:		latv.		kr.		ang.		Kopā:		latv.		kr.		ang.		Kopā:						
			nekl.	tālm.	nekl.	tālm.	nekl.	tālm.	nekl.	tālm.	nekl.	tālm.	nekl.	tālm.	nekl.	tālm.	nekl.	tālm.	nekl.	tālm.	nekl.	tālm.	nekl.	tālm.	nekl.	tālm.					
41343	„Apdrošināšana” (1.līm.)																														
41343	„Finanses un banku lietas” (1.līm.)																														
41345	„Uzņēmējdarbība nekustamā īpašuma sfērā” (1.līm.)																														
41811	„Uzņēmējdarbība restorānu biznesā” (1.līm.)																														
41481	„Lietiskās informācijas tehnoloģijas” (1.līm.)																														
42345	„Uzņēmējdarbības vadība” (bak.)	217		4	103	1	4	104			50	2	52	2	54	1	55	3	54												
42345	„Tūrisma uzņēmējdarbības vadītājs” (bak.)	72			38	3	41			17	2	19	1	10	1	11	2	10													
42481	„Informācijas sistēmas” (bak.)	63		2	29		2	29			16	1	17		14	1	15														
47345	„Uzņēmējdarbības vadība” (maģ.)	20			18	2	20																								
47481	„Datorsistēmas” (maģ.)	23			20	3	23																								
51345	„Uzņēmējdarbības vadība”(dokt.)																														
	Pavisam:	395		6	208	9	6	217			83	5	88	3	78	2	80	1	79												
		395		214	9	223			83	5	88			81	3	84															